

ek

rc folyt a kubai
ccáin

A newyorki As
Havannából,
ez elnöki palota
többször rádőlt
gsebesített. Az
a revolverlövés
támadás meg-
szintén tüzelni
marokkal rokon
több pontján
a karhatalom
Többórás lö-
melynek során
tték vagy meg.

uj főpolgár-

Ma jelent meg
aresti városi tá-
bizottság kine-
Alexandru Do-
rmestert dében
a Ineulet belügy

vikend jegyek-
ndelet

A CFR igazga-
letét az ezévi
lag. A fürdőkre
egykedvezményt
alkalmával, ha
közödnak a für-
60 napig érve-
s 15-óktóber 1.

ből életbelépteti
melyek szombat
én 50 százalékos

k Amerikában
ellen

A washingtoni
ga tárgyalja a
a Irányuló tör-
Főállamügyész
t rámutatót ar
a a rendterm-
ekete hadserege
delkezik Ameri-
haditengerészet

szemben a volt
és ugyanezen
16. sz.) a 2-ik
továbbra is a
delkezésre áll,
ogatózás.

bbant egy ver-
zsból jeientik:
zámol be, hogy
ban megtartott
csaknem halá-
törtéret. Pro-
sajának motorja
pillanat alatt
ak. A versenyen
visszanyerte
akból a vízbe
arra usznia.

a cluji városi
rem-et. Az új
sával kaposo-
nra foglalko-
bevezetésé-
ni egy a vá-
nen kiszállí-
kedők az ipar
ették be tilta-
eshoz, kifejté-
tási költségei
ak, mint a be

Lapkiadó Rt.
on L. Pop 10.

Taxa postală
plătițe în num.
No. 224713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
19. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollar. Hír-
detések díjazásában szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánátsági
szolidaritás egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

7SIDÓ POLITIKAINAPILAP

Bérmentetlen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marlon
Ernő. Felelős szerkesztő Jamber
Ferenc. Bukaresti Szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Str. Matei Millo 1.

Ara 5 lej

Csütörtök, 1934 március 22.
5694. ÉV
NISZAN 6. XVII. ÉVF.
66 SZÁM.

Lutheról Lutherig

Az első Luther, aki történelmi nevet
vivott ki magának, az a wittenbergi ba-
rát volt, aki felháborodva kora egyháza-
nak visszaélésein, egy forradalmi kereszt-
ény világszemléletnek vetette meg alap-
jait. Luther, az evangélikus egyház és a
reformáció megalapítója, ama kemény-
fejű, elszánt emberek közé tartozott, akik
az igazság védelmében az életüket is ké-
szek voltak feláldozni. Neve egybeforrott
nemcsak a keresztény világszemlélet meg-
újodásával, de a modern szabadgondo-
lattal is, melynek első csirái a Luther-
korabeli reformációban keltek ki.

Németországban ma újra van Luther,
aki ugyan nem pap, nem újtó, ellenben
a hitlerista kormány washingtoni nagy-
követe.

Ez a dr. Hans Luther kizárólag a wei-
mari Németországnak köszönheti karrier-
jét. A demokratikus német köztársaság
kormányának volt egyszer felelős politi-
kai vezetője, akinek kormányában egy
Stressemann is működött.

Megírta az Uj Kelet, hogy Newyork-
ban hatalmas antihitlerista tömegtünté-
tés volt, amelyen huszezer ember vett
rész.

Es Hans Luther, a weimari alkotmá-
nyon alapuló köztársasági kormány egy-
kori elnöke, jónak látta, hogy tiltakozást
jelentessen be ama tüntetés ellen, mely a
horogkereszt Németország barbárságai-
nak, embertelenségeinek megbélyegzését
szűzte ki feladatául.

Az öt évszázad előtti nagy Lutheróll
a washingtoni német nagykövetségéig Luther-
ig végig vezet, de egyben ragyogó
századok pergették le. Az öt évszázados
történelmnek azonban aligha volt olyan
sötét és elszomorító jelensége, mint ez a
lutheri tiltakozás.

A vallásújító wittenbergi barát az
akkori Egyház bünei és tévelygéssei ellen
emelte fel szavát, hitben és emberségben
való megújulást prédikált — a washing-
toni Luther azonban az embertelenség, a
gonoszság, a korlátoltság védelmére
kelt fel.

A washingtoni Luther nemcsak mult-
ját árulja el ezzel, hanem a német civilizá-
ciót, a német tudományt és a német
gondolatot is. A nagy Luther nevére
fekete árnyékot vet az epigon Luther ese-
kedete, amelyről Georg Bernhard nagy-
nyon helyesen jegyzi meg, hogy azzal,
hogy azonosította magát a hitlerista ve-
zisszel, egyben felelősséget is vállalt a
rezsim minden bűnéért. A horogkereszt
uralmát nem lehet semmilyen más ki-
nálközó rendszerrel összehasonlítani és
aki ezt a rendszert szó gálja — pláne egy
volt weimari politikus —, az fedezi ki-
fejté is s annál inkább bűnös a világ
félrevezetésében a rendszer természetét
illetően, minél inkább reklámul lehet
használni az ő jóhírnevét a rendszer ér-
dekében.

Pamfil Seicaru akeiója

A demagógia abban különbözik a pro-
pagandától, hogy nélkülöz minden ko-
moly alapot.

Ezen a területen Romániában sokan
versenyeznek az elsőségért. Elsősorban
megilleti az elsőség Czúzát, aztán követ-
kezhetik Goga és most hozzácsatolhatunk
még egy nevet.

Ez az ur: Pamfil Seicaru, többszörös
és többféle országgyűlés képviselője, a
Curentul lapjának főszerkesztője.

Irtunk már arról a körlevélről, ame-
lyet Pamfil Seicaru küldött szét, mint
most a lap hasábjain hivatalos irattal is
tudni adja. 120.997 példányban, hogy a
román intellektuelektől válassz kapjon
a szellemi életet érdeklő néhány kérdés-
ről.

Többek között ez a kérdés foglalkoz-
tatja Pamfil Seicarut: „Hiszi-e ön, hogy
a jelenlegi helyzetben a román autohton
elem nyomaszó alsóbbrendűségben van a
kisebbségi elemekkel szemben, nem is
beszélve azokról az idegenekről, akik
nem állampolgárai az országnak?”

Ezekről a kérdésekről akar választ

Mi történt voltaképpen Rómában?

A Popolo di Roma szerint szó sincs arról, hogy Rómában hármias politikai
blokk alakult volna. Suvich megnyugtató kijelentéseket tett De Chambrun
francia nagykövet előtt

Róma, március 21. Az olasz fővá-
rosban április 3-án fognak megkezdődni
a római jegyzőkönyvek gyakorlati
megvalósítása és a részletkérdések ren-
dezése ügyében a három állam szakér-
tőinek tanácskozásai.

Ezzel kapcsolatban a Popolo di Ro-
ma vezércikke azt hangsúlyozta, hogy
a római megállapodásokkal valóban új
korszak nyílt meg a dunai politikában,
de szó sincs arról, hogy új politikai
blokk alakult volna. A megegyezés
nem kívánja az általános közép-európai
problémát megoldani, hanem annak
csak azt a részét, amely Magyarország-
ról és Ausztriáról illeti.

Berlini körökben rámutatnak arra,
hogy az olasz-magyar-osztrák megállá-
podásnak politikai része emlékeztet a
francia blokkpolitikára. A hivatalos
Németország elutasítandónak tartja
ezt a politikát, mert azt kellett eddig
tapasztalnia, hogy a francia blokkpoli-
tika Európában nyugtalanító tényező
volt.

Róma, március 21. De Chambrun
római francia nagykövet visszaérke-
zett Párizsból az olasz fővárosba s
hosszabb tárgyalást folytatott Suvich
külgügyi államtitkárral.

Diplomáciai körökben elterjedt hírek
szerint Suvich olasz külgügyi államtit-
kár megnyugtatóra szánt kijelenté-
seket tett a tegnapi eszmecsere De
Chambrun római francia nagykövet
előtt.

A nagykövetet közelebbről Mussoli-
ni is fogadja.

A Daily Express megállapítja, hogy
az angol kormány fenntartja azt az
álláspontját, hogy a jövőben is pártol
minden olyan nem kizáró jellegű egye-
kezést, amelynek célja Közép-Európa
talpraállítása és a kereskedelem meg-
élénkítése. Valószínű, hogy a római
jegyzőkönyvekben foglalt megállapodá-
sok nyomán olyan megegyezések hely-
eztetkezhetnek, amely a Duna-medén
céberi gazdaságiag érdekelt összes ál-
lamoknak javára válhatnak.

Amerika megkísérli a vámok méréséklésének végrehajtását

Newyork, március 21. A Newyork Herald
közölte, hogy a magas vám-
falak az államok belső gazdasági rende-
zelményeinek jelei. A gazdasági helyzet
alakulása a világéleket kezdi veszélyeztetni.
A munkanélküliség száma átmeneti
csökkenés után rövidesen újra emelkedni
fog s a tömegök végül is csak a hábo-
rakban fogják látni az egyetlen megol-
dást arra, hogy legalább a mindennapi
kenyér megkereshető legyen. Az ameri-
kai kormány helyesen teszi, ha újra kez-

deményező lépést tesz a vámfalak lebontá-
sára irányában s ha ezt nemzetközileg
nem is határoznák el s vinnék keresztül.
Amerika egyoldalúan is megkísérli a
vámok mérséklésének végrehajtását. Roo
szelneket meg van erre a törvényhozási
felhatalmazása.

Genf, március 21. Általános vélemény
szerint fel kell adni azt a reményt, hogy
belátható időn belül kielégítő leszerelési
egyezmény jöjjön létre.

kapai a főszerkesztő ur és eelőbb meg-
kérdezt 36.446 tanítót, 12.231 papot, 11
ezer 428 mezőgazdát és szőlőtermelőt, 10
ezer 126 ügyvédet, 10.126 kereskedőt és
iparost, 8.734 CFR tisztviselőt, 7.112 mi-
niszteriumi tisztviselőt, 6.453 középisko-
lai és egyetemi tanárt, 5522 katonatisztet,
5.229 háztulajdonost, 5.387 orvosot és fog-
technikust, 4.279 nyugdíjást, 2.062 gyógy-
szerészt és illatszertárost, 2855 művészt
és másfoglalkozókat.

A sisltrai tanító és a belügyminiszte-
riumtisztviselőt tehát meg fogja monda-
ni, hogy hiszi-e... stb., stb.

Hogy hiszi-e. Hát mi megmondjuk
Pamfil Seicaruak kapásból, hogy hiszi.
Hogyne hinné, amikor Pamfil Seicaru
egy teszt fel ezeket a kérdéseket, hogy
nem is lehet másképpen felelni rá. Egé-
szén biztosan hiszi...

De éppen itt a hiba. Mert a sisltrai
tanító tényleg elhiszi, csak hogy Pamfil
Seicaru, mint minden hívatásos dema-
góg, előbb magyarázatot akar és csak
azután szeretne megismerkedni a tények-
kel. Vagy talán nem is óhajt tudni a té-
nyekről.

A tények esetében azonosak a szá-
mokkal. Nem kell egyéb, csak egy sta-
sztika. Hogy Pamfil Seicaru közléte-
gyen lapjában egy statisztikát: x foglalko-
zósi ágban a számu román és z számu
nemromán él. Az összes intellektuális,
vagy ipari, vagy kereskedelmi pályákon
ennyi és ennyi román, ennyi és ennyi
nemromán él. És ezután a körkérdest,

ha szükség van rá.
A végzetes tévedése ennek a dema-
gónak az, hogy egyáltalában nem lenne
rá szükség.

Igaz ugyan, hogy Romániában semmi
sej sincs rendes statisztikája. A minap
mutattunk rá, hogy az orvosokról egy-
általában nincs rendes statisztika Romá-
niában. De nincs semmi másról sem.

Azok a statisztikák pedig, amelyek be-
szerezhetők, pontosan az ellenkezőjét
mondják annak, amire Pamfil Seicaru
ki akar lyukadni.

Azt, hogy a román elemek még a csa-
tolt területeken is döntő fölénybe kerül-
tek minden vonatkozásban és minden
intellektuális foglalkozási ágban a ki-
sebbségekkel szemben.

Hogy Pamfil Seicaru hiába rázza az
öklét az autohton elemek védelmében,
azok, hála az égnek, éppen eléggé meg-
vannak védve.

Mert, ha Pamfil előbb bebizonyította
volna, hogy Romániában a tanítói állások
nyolcvan százalékát kisebbségek töltik
be, akkor jogosan fordulhatott volna a
36.546 román tanítóhoz.

Ezt azonban nem bizonyította be Pam-
fil Seicaru, mert nem is bizonyíthatta.

Ezért követ el vérlázító igazságtalan-
ságot és ezért készül most lapjának has-
sábjain az utóbbi idők legmeghótrángo-
zóbb kutatómunkáinak. És ezért nélkülöz
minden komolyságot az a rengeteg vá-
lasz, amelyet, mint ma bejelent, április
3-tól kezdve közöl a Curentul hasábjain.

VILÁG TÜKRE

Sven Hedin új expedíciója

Nemrégén bejárta a világsajtót, hogy
Sven Hedin, a nagy utazó, aki már
hetvenestendős, új expedíciót szervez
Ázsia belsejének felkutatására. Ezut-
tal az a célja, hogy az ősi karavánutat,
amely Kinából a keleti Turkesztánon
át vezetett, felkutatassa. A kínai kor-
mány ugyanis ebből az útból egy mo-
dern autótutat akar építeni. A giganti-
kus műnek alakjait Sven Hedinnek
kell megteremtene. Az expedíció költsé-
geit ezutal Kína fogja fedezni, ami
természetes is, mert az ut tudományos
fontosságán kívül Kinának kulturális
létérdeke, hogy felderítessék. Ez az a
karavánút, amely egykor a kínai ipar
termékeit juttatta el a nagyvilágba.
Sven Hedin azonban kikötötte, hogy
expedíciójában csakis olyan tudósokat
akar foglalkoztatni, akik hasonló ex-
pedícióban már beváltak. Ebben a te-
kintetben tehát független kíván lenni
a kormánytól. A kínaiak nagy előzé-
kenységgel el is fogadták a nagy utazó
feltételeit, mire Sven Hedin elkészít-
tette az expedíció munkatervét.

A társaság már el is indult és pedig
a mongol határtól Kweichwachong vá-
roskából. Teljes felszereléssel indultak
néki a nagy utnak. 40 fok hidegben.
A mongol hegyekben ugyanis ebben az
időszakban óriási hidegek járnak. Az
expedíció iránt óriási az érdeklődés.
Sven Hedin csak tavaly fejezte be hat-
éves kínai-német-svéd ázsiai expedíció-
ját. A kutató társaság a hat év alatt
annyi anyagot gyűjtött, hogy abból har-
minc kötetre telnek. Sven Hedin és
emberei a középázsiai sivatagot járták
be, kikutatták földrajzi, éghajlati és
fizikai szempontból. Bejárták a hatal-
mas területet, amely Edsingol folyam-
tól a Pamir-fensíkig terjed. Pontos
térképeket rajzoltak, tanulmányozták
a kínai különböző ősi vallások szoká-
sait és miniszterumait, behatoltak
Mongoliába és Tibetbe, ahol nagybe-
csű történelmi ásatásokat is folytattak.
Felfedezték Loulan ősi város maradvá-
nyait, ahol nem kevesebb, mint ötven-
ezer szerszámmra bukkantak, amelyek
majdnem kizárólag az újabb kőkorszak
ból származnak. Találtak ruhákat,
agyagedényeket, háztartási cikkeket
és ékszereket. Mindennel becsesebb
azonban a lelet, hogy megtalálták a
papir felfedezése előtt tízezer évvel ké-
szült falemezeket, amelyeknek rová-
sai ősei voltak a későbbi papirusra és
agyagra égetett írásos közléseknek. Az
expedíció tagjai ezenkívül dinoszauruszok
szok megkövesült csontjait hozták ha-
za, egészen különös halak és rovarok
vázát, amelyek hozzávetőleges számi-
tások szerint huszmillió évvel ezelőtt
éltek a földön. A geológusok nagy eszo-
dálkozására olyan leletekkel jöttek,
amelyek a tudományt ezt az ágát
valósággal forradalmosították.

Sven Hedin a Tarim öbölben fel-
fedezte az ugynevezett „vándor tava-
kat”, amelynek leghíresebbje a „Lop-
Nor”. A Lop Nor esodáiról hatszáz év-
vel ezelőtt irt korának legnagyobb
Ázsia-kutatója: Marco Polo. Sven He-
din most adja ki erről a természeti esu-
dáról írott könyvét, amely iránt óriási
érdeklődés mutatkozik. Az Ázsiáról
írott művének koronája lesz ez a
könyv, valószínűleg új csodákat tár fel.
Itt ismerteti a kirgiz nép ősi szokások
között megmaradt törzsét.

„A kirgizek — írja Sven Hedin —
pompás lovagias nép, pásztorok és la-

vasok. Hatalmas juhnyájuk fölött rendelkeznek, de lovaik, szarvasmarháik és tevéik is vannak az egyes törzseknek. Nomád életet élnek a sivatag olyan részein, ahol éppen nő a fű. Legszívesebben tartózkodnak a tavak és folyamok partjain, ahol facölöpökre erősített fekete sátrakban laknak. Ha az állatok már lelegették a füvet, akkor ősz szelesomajolják sátraikat, felrakják tevékre és elindulnak új tájak felé. Férfias, szabad nép, rajongója a végtelen pusztaságnak. A szabad levegőn való élet érkeiket módfelett kifinomította. Soha kirgiz ember nem felejt el azt a helyet, ahol valamikor bármilyen rövid ideig tartózkodott. Pontosan tudják, hogy a fű milyen magasságra nő az egyik és a másik helyen, hogy a terep egyenes, vagy hullámos, hogy fekete, vagy szürke, hogy finomabb, vagy durvább a homokja. Ezekről tudják megállapítani a pontos éghajlatot. Tudják órákkal előbb, hogy esőt kapnak-e és azt is, hogy mikor fog az eső megszűnni. Kilométerekre megérzik, jön-e egy magános lovas. Odatapasztják felülük a földre és meg tudják mondani, hogy melyik irányból vándorolnak feléjük a rokontörzsek.

„Kittünő fűvesövekkel voltunk felszerelve — írja továbbá Sven Hedin —, de soha nem tudtam ennek a műszernek annyira hasznát venni, mint akármely kirgiz koesisomnak. Hónapokon át éltem közöttük és kittünően éreztem magamat. Szép idő esetén az ő lovakat vettem igénybe, kilovagoltam a nagy sivatagba és nyugodtan rajzoltam a térképeimet. Ha esett az eső, bevonultam sátramba, vagy átmentem közéjük és beszélgettem velük. Megtanultam primitív nyelvüket és azon át a kirgiz nép kedélyvilágát. A vadállatok elől kutyákkal védekeznek. A kutyák között állandóan látni lehet a kirgiz gyermekeket, akiknél finomabb arcu, bájosabb teremtések nincsenek a világon. Az ember csodálkozik azon, hogy ezekből az angyali finomságu apróságokból hogyan fejlődnek durvaszentu, félvad nomádok.

Az asszonyokat nem használják fel pásztorkodásra. Ezek bennülnek a sátrakban és szőnek, vagy varrnak. Az öregek viszont a gazdaságot látják el: fejnek és tejneműket készítenek. Sokhol olyan jó tejet és aludtejet nem ittam, mint a kirgizek között. A tábor tűz egész nap ég és főleg arra szolgál, hogy a birkahúst süssék rajta. A fiatalabbakat küldik előre, hogy kikutassák az új alkalmas terepet. A hegyek között gyakran akadnak kalandjaik a vadállatokkal, de még gyakoribban hoznak zsákmányokat. Vadbirkák és kecskék egész nyáját szokták beterelni. Esté dal hangzik a táborból, az állatokat karamba terelik és köröskörül tüzet gyújtanak és öröködnék. A hegyek fölől ugyanis gyakran farkasordák jönnek a birkaszagra, de a bátor kirgizek elzavarják őket.

Sven Hedin új utjára hasznót kirgizt visz. Szüksége van ezekre az emberekre, egyszerű, kitartó életmódjuk, szívósságuk, hűségük és bátorságuk miatt.

Szobafestői?

Csak Gratz-ot!

Telefon 7-49

Str. Memorandului 20.
Str. Filipescu 15.
Str. Saguna 16.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

SELECT MOZGÓ

Mai kezdettel vetíti

AVE MARIA

mélyen megindító filmet, főszerepben:

DOROTHEA WIECK

Monopol Paramountfilm

Ötvenszázalékos vasuti kedvezményt ígért, de lelkiismeretlen mulasztással a közönség egy részét megfosztotta a kedvezménytől egy mezőgazdasági kongresszus vezetősége

Miért utazik el az inspektor ur a kedvezmény lejártá előtt és miért viszi magával a kedvezményre jogosító igazolványokat?

Cluj, március 21. (Az Uj Kelet tud.) A cluji mezőgazdasági kamara a minap kommunikát küldött az összes lapokhoz, melyben közölte, hogy a gazdaságok március 18, 19 és 20-án összeülő kongresszusára 50 százalékos vasuti kedvezményt ad a Clujra utazó vidékieknek. A kommuniké még azt is közölte, hogy a jegyek március 21. éjféli 12 óráig érvényesek, illetve ez időpontig lehet a jegyvel elutazni.

A tavaszi vásár az 50 százalékos jegykedvezmény ígérével sok vidékit csábított Clujra, akik szerdán a legnagyobb felhőborodással tapasztalhatták, hogy a vasuti kedvezmény megszervezése körül lelkiismeretlen mulasztások történtek. 21-én délelőtti még nagyon sokan voltak olyanok, akik a kongresszus színhelyén nem bányekeztek felül jegyüket és így nem kapták meg az igazolványt, amely arra jogosít, hogy az utas ugyanazt a jegyet használja visszafelé is, amellyel Clujra érkezett.

Jellemző a kongresszus adminisztrációjára, hogy sem a mezőgazdasági ka-

maránál sem a prefektúrán nem tudott senki felvilágosítást adni, hogy ki az a szerv, aki a kedvezményes jegyek felülbélyegzését intézi. Hosszas utánjárásból lehetett csak megtudni, hogy bizonyos Furducan nevű agronom ur osztotta szét ezeket az igazolványokat, ő azonban már 20-án délután elutazott Clujról anélkül, hogy bárkit megbízott volna a bélyegzések elvégzésével. Így a kedvezmény ígérével Clujra utazott vidékiek nagy része a legkínosabb helyzetbe került. Egész jeggyel utaztak lakóhelyükre vissza és egy egész délelőttöt hiábavaló szaladgálással töltötték el.

Azok az urak, akik hasonló dolgokat szerveznek meg és az államvasutaktól 50 százalékos kedvezményt érnek el, jól tennék, ha a kedvezmény lejárási utolsó percéig a közönség rendelkezésére állnának. Hasonló lelkiismeretlen munkával csak az utazó közönségnek veszik el a kedvét, hogy máskor beugorjanak az ötvenszázalékos vasuti kedvezmény ígérének.

Sulyos építkezési panama az orosz szénbányavidéken

Élelmiszerekért cseréltek be építkezési anyagokat egy lakóházépítő-vállalat alkalmazottjai

Moszkva, március 21. A szovjetországi sajtó részletesen foglalkozik a lakásépítési körüli visszaélésekkel és sikeres kísérletekkel, amelyek főként az egységes lakóházak építésére alkult Standardshiltoi érdekeltég terhére rónak.

Az Izvesztija a következőket jelenti az ügyről: A szénbányavidéken munkáslakások céljaira a Standardshiltoinak 130 egységes mintájú házat kellett volna építeni, mindegyiket 12 lakással.

A vállalat alkalmazottjai egyik csoportja közben elsikkasztott 400 vagon fát és építőanyagot s becserelelték élelmiszerekre és közszükségleti cikkekre. A csere utján kapott áruk egy részét szétosztották a Standardshiltoi alkalmazottjai között, az áruk nagyobb részét azonban kéz alatt eladták. Az említett állami vállalat alkalmazottjai közül az ügyben való részesség miatt a GPU törvényszéke többeket 3-10 évi terjedő elzárással büntetett. A Standardshiltoi vidéki fiókjánál hasonló visszaélések miatt még folyamatban van a vizsgálát.

A Pravda, amely a lakásépítés hasonló jelenségeivel foglalkozik, egyúttal rendkívül elítélő hangos nyilatkozik a Standardshiltoi építkezéseinek minőségéről.

Igy Jefremov gyárvarosban beomlott egy szép napon egy kétemeletes „egységes lakóház”, amelyet nemrégiben ez a társaság épített. A moszkvai külvárosokban „nyomorék házakat” látni, amelyeket szintén ez a vállalat szállított. Az építővállalat cseréjeletről a Pravda azt írja, hogy a Standardshiltoi emberei a baromfitörzsek átengedett két házat, két vagon baromfiért cserébe. Az északkaukázusi konzervtrösztől egy ház ellenében a vállalat emberei egy vagon konzervet kaptak. A Pravda összesen 11 gazdasági szervezetet sorol fel, amelyeknél suttymban ilyen meg nem engedett üzleteket kötöttek. A Standardshiltoi részéről ezeket a mesterkedéseket az úgy nevezett „terven kívüli” iroda bonyolította le, amelynek élén Vichrov, a kommunista párt tagja állott.

Olaszország hivatalos pavillont állít fel a tel-avivi mintavásáron

Nemzetközi atlétikai versenyek lesznek a mintavásárral párhuzamosan

Tel-Aviv, március 21. A telavivi minta vásár iránt világszerte óriási érdeklődés nyilvánul meg. A mintavásár részére kiszemelt területen hetek óta lázasan folynak az építkezések és az egész jövű készülődik a „taruchára”, amely ez alkalommal is nagyjelentőségű esemény lesz az ország gazdasági, társadalmi és bizonyos tekintetben politikai életében is.

A mintavásárra Európa és Amerika csaknem minden nagyobb állama bejelentette részvételét. A legtöbb állam hivatalos pavillont állít fel áru és termékei számára. Olaszország ez alkalommal fog első ízben hivatalosan résztvenni a telavivi vásáron. Az olasz kormány a nemzeti exportföderációt (Istituto Nazionale per l'Esportazione) bízta meg az

olasz kiállítás előkészítésével és megszervezésével. A föderáció igazgatója, dr. Vito dimiro Rossini Tel-Avivba érkezett és felvette a kapcsolatot a mintavásár vezetőségével. Com. de Angelis, jeruzsálemi olasz konzullal és Ruffo igazgatóval az olasz-palesztinai kereskedelmi kamara elnökével megtekintette a mintavásár területét és tervrajzát és a mintavásár technikai irodájában tudomásul vette az olasz kiállítás helyére és formáira vonatkozó terveket.

Olaszország hivatalos részvétele a mintavásáron bizonyítja azt az érdeklődést, amelyet az olasz gazdasági körök tanúsítanak Palesztina iránt és amely intenzívebb kereskedelmi kapcsolat kiépítéséhez vezetethet.

Az angol alsóház legutóbbi ülésén újra szóba került a telavivi mintavásár kérdése. G. D. Sommerville képviselő interpellációt intézett a tengerentúli kereskedelmi miniszterhez, amelyben rámutatott az angol palesztinai árucserére egyre növekvő jelentőségére és arra a fontos szerepre, amelyet Palesztina tölt be a szomszédos mandátárius területek s általában az egész Közelkelet gazdasági életében. Kérdi a minisztert, nem-e tanácsos felbontani az angol hivatalos kereskedelmi főbiztos kinevezését erre a területre telavivi székhellyel, különösen arra a nagy érdeklődésre való tekintettel, amely a Közel- és Távolkelet kereskedelmi életében nyilvánul meg a telavivi mintavásár iránt. Kérdi továbbá a minisztert, hajlandó-e gondoskodni arról, hogy a kereskedelmi főbiztos már a mintavásár előtt elfoglalja hivatalát. A kereskedelmi alminiszter válaszában kijelentette, hogy a palesztinai kereskedelmi főbiztos kinevezése már meg is történt és a főbiztos a legközelebbi időben belül megkezdte működését minden esetre a telavivi mintavásár megnyitása előtt.

Colville főhadnagy kereskedelmi államtitkár bejelentette az alsóházban, hogy a brit pavillón lesz a legnagyobb a telavivi mintavásáron és az angol ipar föderációja, amely Anglia részvételét intézi a mintavásáron, gondoskodik arról, hogy az angol ipar minden ága megfelelő módon legyen képviselve a kiállításon.

A telavivi mintavásárt, mint a legutóbbi, ez alkalommal is nagyszabású sporteseménynek fogják kísérni. Az amatőr atléták világszövetségének legfőbb szerve, az „International Amateur Athletic Federation” megállapodott a palesztinai illetékes körökkel, melynek értelmében könnyű atlétikai versenyeket fognak rendezni Tel-Avivban a mintavásár ideje alatt. A versenyen résztvesznek az I. A. A. F. egyiptomi, bulgáriai, franciaországi, angolai, olaszországi, jugoszlávai és törökországi együttesei. A Palesztinával szomszédos országokban se lejtező mérkőzéseket fognak rendezni a telavivi versenyen résztvevők kiválasztására.

ארטה יידישע צענטראלקאנאליא פיר ויעבענירגען אונד אנגעשלאסענען קאמיטאטע.

217-934 נר בע"ה

אזהרה להסיר מכשול!

וויא וויר ערפארען, האבען אייניגע צוקקער-פארקען אונטער אויפויכט פאן אונבערופענען אונד אונפערלעסליכען פערזאנען צוקקער של פסח ערצייגען לאסען, דען ויא אין פערקעהר בר נגען וואלען, וויר מאכען דאהר אונזער גלויבענסגעאסען, דיא אויף כשרות געוויכט לעגען היעמיס איינדרייגליכסט אויפמערקזאם, דאס לויט בעשלוסט דער רבנים הגאונים פאם יאהרע תרפ"ו אויסשליסעליך דער אונטער שטרענגסטער אויפ-ויכט אונזערער צענטראלקאנאליא ערצייגע צוק-קער געברויכט ווערען דארף, יעדער אנדערע אבער געאסר'ט אויט.

וויר מאכען דאהר בעקאנט, דאסס היער אויסשליסליך נור אין דער צוקערפארביק דא נ"ו ב"א א"א אין ראמאן צוקקער של פסח אונטער אונזערער אויפויכט ערצייגע ווארדע אונד נור דיעזער געברויכט ווערען דארף, דער-יעניגע קויפמאן אבער, דער אנדערען צוקקער של פסח אין פערקעהר ביינגט, אויט דעמאן איך פיר דען פערקויף אנדערער קאנום-ארטיקעל של פסח אונפערלעך.

קלוש, המשה עשר בשבט תרצ"ד.

בן ציון וועזעל פרעזענט

Va

Arad, március 21. párt melyreható re az erdélyrészi reorg ja Arad. Kedden a párt megyevezetősé zérkárának három az élén. Vaida, Mi Chita dr. jöttek el. ülés nemesak a re pontjából fontos, de töltik be néhai dr. két a párttagozat el

A nemzeti parasz körében tehát mag gás. Éjszaka megér da Voevod Sándor d sére kivonult Arad minden számottevő a politikai életnek e seji, de nagy probló dóm kedvi, markán óta rázza az erdély páis talaja, amíg vég után befutott vele a kúra kísérte el, akiv be szállt meg, utána lami vacsorafélé ut Fehér Kereszt kis b

Ez a kép: imbisz Voevod dr. deris pohár vígan habzó

Vaida a erdélyi

A sajtó egész Intervjunkt tehát indult, ez minden kérdésekkel egész í volt. Megkérdeztük esett a kittünő autó lett kelné magából: — Minden közle kellene megautóztat — Reméljük ezek mes ur, ha majd e mányra jut, nem jainkról... — Öszinte leszke: ut roppant kicsi p amíg — nem kell rajta...

Kisebbségi újsági niszterelnök között a következő monda kérdésről. Goga ful kitöréséről. Vaida a feketekezes evikke tul tekint maga ele angol egy újabb sz

Nézzé kérem, igit volt. Aki díesó tenni, szídtá a ne kább bennünket. mi tunk a legvesélyese cias egyzet nem is gyobb hazafinak. A nem tanulnak a m közöttünk is olyan tik az aranyarkaut akarják visszaszeré tényt illeti, nem vi hogy a román ifju bizosítani.

Ideje, hogy a kor szót, de hiába várj zér kirobbanását. — Jó egészséget ten hozta a liberál alább likvidálhatják at...

— Kegyelmes ur. konverziórol... —Van szerencsén egy nagy változás erziós törvény? E f... l. egy oda. A marad minden a ré

— Nem tudom, s kiejtenem: Maniu... Szeme sem rebber — Ahá, maga az szom. Azt gondolta.

Vaida Sándor dr. Aradról kíván jóegészséget a kormánynak

Goga Octavian a kisebbségeken keresi elvesztett aranyarkantyúját

Politikai intervju néhány anekdota közben

Arad, március 21. A nemzeti paraszt párt mélyreható reformok előtt áll és az erdélyrezi reorganizáció első etappja Arad. Kedden Aradon ülésezett a párt megyevezetősége, a központ vezérkarának három illusztris tagjával az élén. Vaida, Mihalahe és Crisan (Chita dr. jöttek el a nagygyűlésre. Az ülés nemcsak a reorganizáció szempontjából fontos, de azért is, mert most töltik be néhai dr. Pop C. Isván örökét a párttagozat elnöki székében.

A nemzeti parasztpárt helyi vezérei körében tehát nagy volt a sürgős-forgás. Ejszaka megérkezett Aradra Vaida-Voevod Sándor dr., akinek üdvözlésére kivonult Arad éjszakájába a párt minden számottevő alakja. Autón jött a politikai életnek ez a tekintélyes külsője, de nagy problémái között is vidám kedvű, markáns alakja. Félhárom óta rázza az erdélyi országot hepehupás talaja, amíg végre kevéssel tíz óra után befutott vele az autója. Csak tíz kára kísérte el, akivel a Fehér Keresztbe szállt meg, utána pedig azonnal valami vacsoraféle után érdeklődött.

A Fehér Kereszt kis büfféjében kötött ki. Ez a kép: imbisz és pohár sör. Vaida Voevod dr. deris mosollyal nyul egy pohár vigan habzó sör után.

Vaida dr. megemlegeti az erdélyi országukat

— A sajtó egészségére...
 Intervjunkt tehát a sajtó életetésével indult, ez mindenesetre jó jel, bár a kérdésekkel egész idő alatt elégedetlen volt. Megkérdeztük ugyanis, hogy esett a kitünő autót. Persze ki kellett kelnie magából:
 — Minden közlekedési minisztert itt kellene megautóztatni...
 — Reméljük ezek után, hogy kegyelmes ur. ha majd egyszer megint kormányra jut, nem feledkezik meg utajairól...
 — Őszinte leszek: akkor egy ország ut roppant kicsi probléma — addig, amíg — nem kell ismét végigautóznia rajta...
 Kisebbségi újságíró és egy volt miniszterelnök között miről is szólhatna a következő mondat? — A kisebbségi kérdésről, Goga fulmináns parlamenti kitéréséről. Vaida aránylancón függő feketekeretes evikkere mögül hunyul tekint maga elé és vidáman marcangol egy újabb szelet szalámit.

— Nézze kérem, magyar időben is így volt. Aki dícsőségre akart szert tenni, szidta a nemzetiségeket, leginkább bennünket, minthogy mink voltunk a legveszélyesebbek. Az ilyen harcias egyént nem ismerték el a legnagyobb hazafinak. Az emberek azonban nem tanulnak a más kárából. Akadnak közöttünk is olyanok, akik, ha elvesztik az aranyarkantyút, most is így akarják visszaszerezni. Ami magát a tényt illeti, nem vitázhatunk afelett, hogy a román ifjúságnak helyet kell biztosítani.

Ideje, hogy a kormányra tereljük a szót, de hiába várjuk az ellenzéki vezér kirobbanását.
 — Jó egészséget a kormánynak. Is-ten hozta a liberálisokat. Most legálább likvidálhatják viharos multu-at...
 — Kegyelmes ur. szóljon valamit a konverzióról...
 — Van szerencsénk hozzá. Gondolja, hogy nagy változásokat hoz az új konverziós törvény? Egy paragrafus ide-ke, l. egy oda. A ló sántit egyet és marad minden a régiben.

A két „tenorista“
 — Nem tudom, szabad-e ezt a szót kiejtenem: Maniu...
 Szeme sem rebben.
 — Ahá, maga azt hitte, megharag-szom. Azt gondolta, hogy mi össze vol-

tunk veszte. Ezt csak önök fundálták ki... Persze, mert mi érdekesek vagyunk, mi vagyunk a primadonnák, vagy stílusosabban: a tenoristák... Pedig szó sem volt haragról...
 — Kegyelmes ur. egyetlen mondat nem árulta el még a nemzeti parasztpárt ellenzéki programjának markáns célkitűzését...
 — Szóval programot kíván — kérdezte és egy aktatáskából zöldfedelű vaskos könyvet húzott elő. — Ez a pártunk programja, remélem, elég. Kö-zöljék le folytatásokban...

Nem tudni miért, Vaida rossz véle-ménnyel van a sajtóról. Ezzel kapcsolatos megjegyzi:
 — Tudja, nem is rossz a cenzura... ráncba kell szedni magukat... — és itt-sokatmondóan, vagy sokat sejtetően felnevetett.
 Azután feketekabátára kerekedett fel az egész társaság. Vaida széles kari-májú kezével kalapjával, kopott, sötét nyakkendővel, egyhanguan szürke fel-öltőjével és evikkerejével úgy festett, mint a francia vigjátékok ismert nagy-báncsiának karakterfigurája.

Egy orosz professzor felfedezte a lepra bacillusát és azonnali gyógy módját

Egyszerű oltással meggyógyítják a leprát

Párizs, március 21. Egy Moszkvából érkező távirat az orvostudomány szem-pontjából forradalmi jelentőségű hírt kö-zöl. Eszerint Kedrovski tanár a tropusi intézet asszisztense, felfedezte tiszta tenyészetben a lepra bacillusát. Friss tenyészeteiket használva fel a tropusi inté-zet olyan oltanyagokat preparált, ame-lyeket lepra ellen szénázás eredményel használtak. A foltok, daganatok és beszű-rődések eltűntek, a bőr pedig normális fejlődési uton regenerálódott. A betegség által okozott fájdalmak fokozatosan eny-hültek, míg a betegek visszanyerték tel-

jes munkaképességüket és ragálytól men-tesek lettek.
 Ugyancsak nagyfontosságú felfedezé-seket tett a tropusi intézet a lepra bio-lógiaili sajátosságait illetően is. A bacil-lus tenyészeteiben speciális anyagokat találtak, amelyek lehetővé teszik, hogy a betegséget kezdő stádiumban is azonnal felismerhessék. Ez utóbbi felfedezés rend-kívül fontossága a lepra tanulmányozása és kezelése szempontjából.
 Az orosz professzor felfedezése forradalmi jelentőségű a lepra gyógyítása ter-én.

A Dimineata tovább folytatja le-leplezéseit az utóbbi hetek diák-öngyilkosságainak hátteréről

A lap szerint vétkes könnyelműséggel tussolják el a hatóságok az öngyilkosságokat. Mi volt az „Erős kéz“ szervezete?

Cluj, március 21. (Az Uj Kelet tud.) A Dimineata legújabb számában újra feleleveníti a diáköngyilkosságok ügyét és részletesen foglalkozik a clujii Cristoreanu diák halálának körülmé-nyeivel. A cikkíró gyanusnak találja, hogy a clujii hatóságok szándékosan eltussolni igyekeznek az öngyilkosság okának kinyomozását és ebből követ-keztet arra, hogy az öngyilkosságok titokzatos parancs kényszerre alatt tör-téntek. Cristoreanu esetében a hatósá-goknak az az igyekezete, hogy jelen-téktelenné tegyék a közérdeklődés

központjában álló öngyilkosságot, azért nagyobb, mert Cristoreanu hátraha-gyott levelében leleplezett egyet-mást életének titkairól. Ki tagadhatja le Cristoreanunak azt a leleplezését, ame-lyet halála előtt sajátkezűleg írt le: „Amikor összelejttem, már el volt határozva, nem általam, hanem mások által, hogy meghalok.“
 A cikkíró ezután részletesen leírja Cristoreanu különös politikai tevékeny-ségét. A fiatalember résztvevett egy u-n. „Erős kéz“ szervezetben, ahogyan ömaga nevezi meg jegyzeteiben. Itt

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Palesztina kirándulása a tel-avivi Levánte vásár alkalmával

A S. M. R. „Regele Carol“ gőzösn, indulás: 1934 április 9. Constantáról.

Hajójegyek árai:

I. oszt.	.....Lei 11.200
I. b. oszt.	.....Lei 10.000
II. oszt.	.....Lei 8.100
III. oszt.	.....Lei 3.600

Csak hat hónapon felüli érvényességű utlevelek vizumozhatók. A jelentkezés határideje március 31. Eddig az időpontig az összes iratok, valamint a rész-vételi díjak beküldendők az E. Zs. N. Sz. központi irodájához: Timisoara IV., Bul. Berthelet 4.

széleskörű tevékenységet folytatott és a szervezetben kitünő elemnek mutatkozott. Résztvevett a szervezet összes gyűlésein, akár kulturális, vagy tánc-estek formájában tartották meg azo-kat, akár titokban.

Ének idején a gazdasági akadé-mia mellett erdőben, vagy pedig külvárosi lokálók helyiségeiben.

E titkos gyűlésekre csak jelszóval je-hetett bejutni és miután a résztvevőt igazoltatták és felismerték. Az ujon-nan rekrutált fiatal embereknek nem volt joguk ezeken a gyűléseken meg-jelenni. Cristoreanu azonban megnye-rt a szervezet vezetőinek bizalmát és megjelenthetett. Sőt a multév tavaszáig nem vette komolyan a hasonló összejő-veleteket és a rekrutálást végző szer-vezők rábeszéléseit és ekkor nagyon gyakran hívták, erőszakolták, hogy ve-gyen részt a titkos összejőveleteken, bár még nem töltötte be az „inas időt“, amely szükséges ahhoz, hogy a szerve-zet titkairól megismerkedjen.

Cluj környékén és a művidéken gyakran járt propagandauton Cristo-reanu, vagy mint egy propagandaörs vezetője, vagy mint egyszerű közkato-na egy idősebb propagandista vezetése mellett. A mult nyár kezdete óta na-gyobb bizalommal tüntették ki és ko-molyabb megbízásokat kapott.

Titokzatos jegyzeteiben, amelyek halálával egyidőben tűntek el, — ezeket a jegyzeteket családjának egyik tagja találta egyszer — kir-lönböző dátumok és adatok voltak feljegyezve, amelyek összefüggés-ben álltak az általa betöltendő missziókkal.

Igy tudták meg a hozzátartozók, hogy amikor Cristoreanu Isiba azért uta-zott, hogy egy matematikai versenyen résztvegyen, tulajdonképpen megbízá-sait teljesítette. A jegyzetekben azon-ban tecuci, galati és bucuresti nevek is szerepeltek, amelyekkel összekötte-tésbe kellett lépnie.

Cristoreanu az összekötő tiszt szerepét töltö-tte be a szervezet különböző centru-mai és egy délmoldvai kereskedő között, aki a szervezet számára ha-diszereket és fegyvereket szállított.

Még az ősszel, amikor Cristoreanu a Clujra jött, folytatta tárgyalásait a szervezet ügynökeivel és a municioke-reskedővel.

Folytatta ezt a tevékenységet később is, amikor már részmeit munkájának veszedelmes voltára. Ekkor már kény-szeríteni és erőszakolni kellett, nem dolgozott olyan kedvvel, mint azelőtt. Hogy valamiképp szabaduljon a ráne-hezedő súlyos felelősség érzete alól, inni és mulatozni kezdett, tanulmá-nyait elhanyagolta és ekkor veszlette el egyetemi ösztöndíját.

Az „erős kéz“ szervezetén kívül Cristoreanu dolgozott a „Noi“ (Mi) név alatt működő egyesületben is, mely állítólag anyagi okokból feloszlott és a „Kereszt“ szövetsége címűben, amelynek propagandája általánosán ismert volt Clujon és a művidéken. Min a két szervezet rokon-szenvezett a Vasgárdával. Ezekbe a szer-vezetekbe azért lépett be Cristoreanu, mert szimpatizált azoknak egyes vezetői-vel. Az öngyilkosság után kihallgatott diákok ezekről a kapcsolatokról beszél-tek. A cikk ezután közli egy részletét Cristoreanu hátrahagyott levelének: „Ha ez látszólagosan az élttel való kibékü-lést jelenti is, mégis van még egy halál-ugrássom egy kőlapról, harminc méter magasságból. Ha innen is megmenekü-lök, amit nehéz elképzelni, akkor meg-menekültem“.

Hangsúlyozza a cikkíró, hogy a fiatal-ember, mint a többiek is, pontos dátumra elrendelt halálpárancsnak engedelmess-kedtek. A cikkíró szerint a titokzatos szervezet még a halálnemet is megjelölte, ahogyan az öngyilkosságot el kellett kö-vetnie. Ezért írta Cristoreanu, hogyha a harminc méteres halálugrástól is meg-menekül, akkor valóban — megmenekül. De nem minden öngyilkossági kísérlete maradt sikertelen, a sors nem volt hozzá egészen végig kegyes és a halál parancsa beteljesedett rajta.

SPORT

Osszeállították a csehok elleni román válogatottat

Cluj, március 21. (Az Új Kelet tud.) Amíg más országokban a válogatott csapatot már hetekkel a mérkőzés előtt összeállítják és különböző együttesek ellen próbamemérkőzésre állítják ki, addig nálunk a vasárnap eldöntésre kerülő mérkőzésre alig szardán állították össze a válogatott csapatot.

Kétségtelen, hogy az alig megkezdett szezon miatt nem volt könnyű nemzeti válogatottunk összeállítása, azonban ennek dacára ki kellett volna jelölni idejében két gárnitúrát, amely egymás ellen játszva, a mutatott formák alapján adta volna a kiküldendő válogatottat.

Bucuresti jelentés szerint egyébként a válogatott szardán délelőtt a következőképpen állították össze: Püllök, Sucitulescu—Albu, Moravetz—Kotormány—Juhász. Bindea—Kovács—Sepsi II.—Bodola—Dobay. A válogatottból nagy meglepetésre kimaradt Sepsi és Sfera. Hogy mennyire volt indokolt kitűnő formájuk ellenére kiesésük, azt a vasárnapi mérkőzés fogja bebizonyítani. A csehek egyébként nem tiszta amatőr együttest, hanem profikból álló B válogatottat állítanak ki Románia szintén vegyes válogatottja ellen. A válogatott pénteken este külön kocsiában indul Oradeáról.

A Haggibor is indul a Crisana vasárnapi vívóversenyén

Cluj, március 21. (Az Új Kelet tud.) Ismeretes, hogy az oradeai Crisana sport egyesület március 25-én vívóversenyt rendez, amelyre már hetekkel ezelőtt elküldte meghívóit az ország valamennyi jelentős egyesületének. A nagyszabású verseny két napra van tervezve. Szombaton a hölgyek versenyét bonyolítják le, míg vasárnap kerül sorra a férfiak kardesetversenyére, melyre eddig számos nevezés érkezett a rendező egyesülethez. A benevezettek között van természetesen a Haggibor is, mely az Altmann-Mözes-Erős-Zádor négyest küldi ki az ország legjobb kardvívóinak küzdelmébe. Tekintettel a Haggibor vívóinak a közelmultban tapasztalt nagyszerű formájára, még a Crisana-verseny nagy és értékes mezdnyére való tekintettel is, szereplésüktől szép eredmény várható.

Venus—AMTE 2:0. Nemzeti bajnoki.

Mi hír a futballvilág bajnokság frontján

Egyiptom—Palesztina 7:1 (4:0). Kairó-ból jelentik: Az előre megállapított program szerint március 18-án játszották le az Egyiptom—Palesztina világbajnoki selejtező mérkőzést, mely az összeroppant védelem miatt Palesztina válogatottjának súlyos vereségével végződött. A negyedik csoport harmadik tagja Törökország vízszaléptól a küzdelemtől és így Egyiptom csoportjában a döntőbe került.

A vasárnapi magyar—bulgár világbajnoki selejtező mérkőzésre a magyar válogatott így áll ki: Szabó, Sternberg—Kis, Palotás—Sárosi—Szalay, Markos—Vince—Teleki—Toldi—P. Szabó. Tartalék: Háda és Turai.

KÜLFÖLDI FUTBALL

Ausztria—Svájce Európa-kupa mérkőzés lesz vasárnap Genfben.

Vasárnap a Hohe Warten a B válogatott osztrák csapat Bécs csapataként Prága ellen áll ki.

Magyar—Osztrák válogatott futballmérkőzés lesz április 15-én az osztrák fővárosban.

VIVAS

Az európaibajnoki vívóversenyek június 20-tól 29-ig lesznek Varsóban.

ÖKÓKIVAS

Április 26—29 között lesznek az olasz fővárosban a görög—római birkozó Európaibajnokságok, melyre eddig 11 nemzet adta le nevezéseit.

ATLETIKA

A svájci sportszövetség felvetette a mezej futás Európa-bajnokságának eszméjét. Az európaibajnoki küzdelmeket, ha a terv visszhangra talál, őszre tervezik.

SISPORT

A zugszpitzei siverenyt április 8-ra tűzték ki. A versenyen finn és norvég versenyzők is indulnak.

KÖZGAZDASÁG

A satumarei törvényszék indokolása a kereskedelem szabadságának megvédéséről egy védjegyperben

Satumare, március 21. Az erdélyi újságok bőven foglalkoztak azzal a bünyüggyel, amelyet a Hernes Kálmán cernauti pamutügynökség indított a satumarei Schönberger Jakab és fia cég ellen tisztességtelen verseny címmel, amely szerint Schönbergerék az általuk forgalomba hozott pamutárak megjelölésére egy olyan árujegyet alkalmaztak oroszlan alakokkal, amely állítólag egyenes utánzata csak kis eltéréssel a Hernes által használt tigrisalakokkal rajzolt védjegynek. Mint ismeretes, a törvényszék kereskedelmi osztályának elnöke a feljelentés alapján előzetes zárlatot rendelt el a Schönberger cég márkájára és lefoglalták a meglévő egész pamutkészletet. A feljelentett cég fellebbezéssel élt a satumarei törvényszék illetékes tanácsához, amely a mai napon kihirdetett ítélettel a zárlatot megsemmisítette, kimondva, hogy a Schönberger cég szándéka nem irányult a Hernes márkájának utánzására, az oroszlan nem hasonlít a tigrishöz.

A satumarei törvényszék ítéletének indokolása olyan érdekes, hogy az kikíváncsítja a nyilvánosság elé. Az ítéletnek ez a része így szól:

Feljelentő cég azon eljárásából, hogy az ügyet az ügyészégen indította meg s ezzel egy hosszú lejáratu eljárást

akart provokálni, ahelyett, hogy egyenesen a törvényszékhez, mint egyedülilletékes fórumhoz fordult volna, hogy ez a legrövidebb eljárással döntsön el a vitát, — az tűnik ki, hogy célja az volt, hogy a feljelentő az így folyama alatt egyedül árusítsa a pamutot, megakadályozza a gyanúsított céget üzleti tevékenységében, diszkreditálja vevői előtt —, olyan tevékenység, amely sem mi körülmények között nem számíthat az igazságszolgáltatás támogatására, amelynek hivatása nem az, hogy rossz áruvalatú támadások akadályozzák a kereskedelem rendes menetét, hanem az, hogy ezt támogassa és megvédje minden támadás ellen, bárhol és bárkivel szemben.

A feljelentett cég, amint azt a vizsgálóbíró ur is megállapítja abban a végzésben, amellyel a zárlati kérelmet elutasítja, kereskedelmi körökben teljes bizalomra méltónak van ejtszerve, régi, becsületes cég — amely, ha érdemben esetleg el is lenne ítélve, ami előreláthatólag az ügy jelen állásából nem következhet be —, lesz abban a helyzetben, hogy esetleges kártérítést megfizessen. A bíróság nem adhat olyan határozatot, amely tekintet nélkül az ügy érdemi elintézésére tönkretethetne egy olyan céget, mint a feljelentett.

Kereskedők panasza a konverziós törvény egy szakasza miatt

Felhívás a Kamarához, a Sfatulhoz és Ugirhoz

Cluj, március 21. Alább adjuk egy tekintélyes cluji kereskedő megszívlelésre érdemes cikkét:

A városi konverzióról szóló törvényjavaslat utolsó szakasza olyan sérelmeket tartalmaznak az ország kereskedői és iparosai ellen, amelyek feltétlenül orvoslást igényelnek.

A konverziós törvényjavaslat városi vonatkozásában ugyanis kedvezményeket biztosít a bankadósok számára. Ez a mai viszonyok között természetes és igazságos. Hiszen a pénzüke miatt az árak csökkentek, a pénz értéke ellenben emelkedett. Ennek az elvnek kifejezésre kell jutnia a konverzióban, de ez alól kivételnek nincs helye.

Mégis a konverzióról szóló törvényjavaslatban a kereskedők és iparosok a bankadósok konvertálásának előnyeit nem élvezik. Őket más mértékkel mérik és pedig azért, mert a kényszerregegyezés előnyeit élvezhetik.

Nem helytálló indoklás. Mert a kényszerregegyezés csak az áruhitelzőkkel szemben áll fenn, nem pedig a bankokkal

szemben, akik nemcsak a tőkéből nem ergednek a kereskedők ingatlanaira bekebelezett jelzálogköveteléseikből, hanem még a kamatokat is utolsó banniig behajtják.

Már csak azért is feltétlenül életbe-vágóan kívánatos, hogy a konverzióbankrészt kiterjesszék a kereskedelemre és az iparra, mert ha ez nem történik meg, akkor csak a kereskedő és az iparos lesz az a behajtási alany, akit meg lehet szorítani. Már pedig sem az államnak, sem a társadalomnak nem érdeke, hogy ezt a két legfontosabb állampénztartó réteget újabb terhekkel megnyomorítsák.

Felkérem ezuttal a kereskedelmi és ipari testületeket, a kamarát, az Ugirt, a Sfatul és az összes szakmai közületeket, hassanak oda, hogy a törvényjavaslatnak ez a része töröltessék. Elvégre a két réteg, a kereskedői és ipari, amely a közterhek oroszlanrészét viseli, nem juthat a törvény révén rosszabb helyzetbe, mint a lakosság többi rétege. Haladéktalan intervencióra van szükség!

Biró Andor

Tőzsde

Cluj, márc. 21. Buza szalontavidéki 76—77, lanyha 320—325, rozs érmelléki lanyha 210—215, takarmányárpa cluji paritás 59—60 kg., élénk kereset 175—180, sóárpa üzlettelen.

Constanta. Tengeri szifárd, 160 lej Craiova Tengeri élénkebb, 135—140 lej kg.

Tecuci. Zab 39—40 kg. 140—145 lej kilogramonként.

Galati. Buza 75—76 kg. 370, zab 40 kg. 155—160, rozs 70 kg. 200, utjten. geri 115, ótengeri 210.

Külföldi gabonátözsdek:

Winnipeg. Buza máj. 67.75 jul. 69, árpa máj. 40.62, jul. 41.82.

Csikágó. Buza máj. 87.00—87.12, jul. 87.12—87.23, szept. 88.00—88.12 tengeri máj. 51, jul. 52.87, szept. 54.62, zab máj. 33.75, jul. 34.50, szept. 34.62, rozs máj. 59, jul. 60, szept. 62.

Liverpool. Buza márc. 4.00 háromnegyed, máj. 4.02 óthatod, jul. 4.04 óthatod, október 4.06 hétnyolcad, tengeri március-április 10.03, apr. 7.04 és fél, máj 7.00.

Pénzpiac

Bucuresti tőzsde. Zürich 32.35—32.70 Berlin 39.65—40.50, Newyork 100—106, London 509—519, Párizs 6.58 és fél—6.63 háromnegyed, Milano 8.60—8.72, Prága 4.10—4.13, Bécs 23.25—23.35, Amszterdam 67.35—67.85, Brüsszel 23.95—23.60, Belgrád 2.25—2.50, Varsó 18.75—19.25, Madrid 13.60—14. Budapest 29.24, Stockholm 28.

Zürichi tőzsde. Buc. 308, Amsterd. 208.60, Lond. 15.80 és fél, Milanó 26.54, Belgrád 7.00, Wien 73.30, Berlin 122.30, Newyork 3.09 háromnegyed, Párizs 20.38, Prága 12.85, Varsó 58.32 és fél.

A cluji kereskedelmi és iparkamara hírei. Vicente Ramos. Calle Turia, Letra H. Entlo, Valencia, ki akar vinni Romániából tojást. — Romana Levante Comp. Ltd. Import-Export, Tel-Aviv, P. O. B. 1018 Jaffa, P. O. B. 41, ár venné, akármilyen bransbeli, román cég képviselőjét. — Dr. Blteanu. Str. Sperantei Iasi, elad 15.000 kg. kék mákot. — Antonio Garcia de Lomas Utor paseo de Zorilla 8, Valladolid, össze-kötetésbe akar lépni romániai lubrifiantikus olajtermelőkkel. Maison Edmond Eymael. Superia, 96, Bd. Ans-pach, Bruxelles, akar Romániából ki-vinni ökört, meg tehen olvasztót zsirt, 100 kg-os hordókban. Az ár, erre a cikkre cif. Anvers. 2.50 és 6.50 belga frank. — Dionisio Lobera, Las Arenas Vizeaya, babot és babszemet akar Ro-mániából kivinni. — Josef Kubicek. V. Pissrove 166, Moravia, akar importálni éirokszalmat. — Hynek Liebel et Spol din Jihlava, Bohemia, Kome-snkého, tr. 27, akar importálni nyers bőrt és szőrmét. — Hans Meltsch, Neu Titschein, Bohemia, akar importálni nyulbőrt, nyulszőrmét, báránybőrt, állati szőrzőket, gyapjút és kalap, meg szövetgyártásból származó hulladéko-kat. — Laborator Jindrich Popper, Praga, 2, Jindriska ul. 25, akar must-farmagot importálni. — Bohunil Wies-ler, Praga 2, Truhlarska ul. 5., érdek-lődik a következő cikkek importja iránt: hízalalásza szolgáló hallisztet, halzsiradék, lanolin, kazein, porlasztett tej, repace olaj, tengeri só, esillám és kender.

A cluji Kereskedelmi és Iparkamara a következő körlevelet küldte tagjainak: T. Cim! Kamaránk igazgató tanácsagja választására való tekintettel, fellejűrk, sziveskedjék velünk közölni azoknak a neveit, akik céget képviselik, figyelembe vévén a módosított kamarai törvény végrehajtási utasításának alább felsorolt rendelkezéseit: 5. szak. A kereskedelmi és iparkamarák kötelező tagjai, mint választók és hivatalból és hivatalból beira-nak az illető kamara választói névjegyzékébe a következő nagykorú román állampolgárok, akiknek az illető kamara területén való lakosságuk lakhat. a) Kereskedők és iparosok, akiknek a cégek legalább egy év óta van bejegyezve és kereskedelmi és ipari adójuk alapján pótdadó fizetésére kötelesek. E csoportba tartoznak azok is, akiknek — a törvények egyégesítéséig — az iparhatóságoktól legalább egy év óta van iparigazolványuk és pedig Erdélyben az 1884 évi 17. tc. és Bucovinában 1907 évi február 5-i 26. sz. törvénnyel módosított 1859 évi február 20-i törvény értelmében. b) A közkereseti társaságok cégjegyzéssel bíró társagai a betéti társaságok cégjegyzéssel bíró beltagejai és a részvénytársaságok. E csoportba tartoznak a termelő és fogyasztási szövetkezetek is, ha részvényekre vannak alapítva. Részvénytársaságokat minden befizetett 10 millió lej után egy, legfeljebb azonban 4 szavazat illeti meg. Minden szavazatot külön személy gyakorolja. Részvénytársaságoknak 10 millió lejen aluli befizetett tőkéjük után egy szavazatuk van. A szavazati jogot az adminisztrátorok vagy igazgatók gyakorolják. c) Fióktelepek cégjegyző igazgatói, ha a fiók telepe nem azonos az egyéni vagy társas ipari és kereskedelmi cégekfiótelepével. A fentebb b) és c) alatt felsorolt egyének tagsági minősége a kereskedelmi és iparkamarában azonnal megszűnik, amint megszűnik a kérdéses tag helyzete az illető társaságban. A fenti csoportok valamelyikébe tartozó nők hasonlóképpen tagjai a Kereskedelmi és iparkamarának. A választó tagok beírása a választói jegyzékbe azok kérésé alapján történik, akik megfelelnek a fenti feltételeknek. Csak a választói jegyzék adja meg a tagsági minőségét és a választói jog gyakorlását a kereskedelmi és iparkamarában. A kereskedelmi és iparkamara tagságra képtelenek vagy elé-helyezettek, nem rehabilitált esődbejutottak, azok akik valamely meggyalázó tetti miatt elítélve voltak. Van szerencsénk felkérni, hogy jelen felhívásunkra válaszolni sziveskedjék legkésőbb 1934 április 1-ig, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk a jegyzéket az Ön kiküldöttjének a felvétele nélkül összeállítani.

Kö

Lassított fi

Bucuresti, m tud.) A parl oian unalmas tika iránt érde meg a szenátus Há? az is. Né sabb és kedves latni az öreged ületén és álme tesen még ne ülése, amikor long a szenátus tori hangja ura iorgán minden hangja lett erőt szemmel látható szakállja is mint arasszal. Kedély Gurie érsek a társalog Nieman madik padosbar Gyárfás Elemér Gogának a lapja. Gyárfás zs lap, magyar lap. társa. A Tara N man mellett jól

Repül, re

A karzaton nyo fómós, elegáns h rában. Néhány h szenátor-hívesek, leg az öreg szemé az újságírópáholy újságíró. Az egy lyez el jegyzetpap vékony papírtját ide-oda lebegtetti, elhelyezi Gurie é A főpap a fejéhez indigót a koponyá Végre megnyíli dovan elnök néh bünye. A szenátó kesen megkeresik zött. Iorga az első áncra kötött ce készit.

Az egész olyan film. Még a gyor nak. Ki vannak ó meretlen szenátor Hosszasan adja elő erdőkisajátítási üg Az újságírók hiáb noknak a nevet se terpeláció elnyulik gyot ásit, aztán sz reg az elnöki fotó

— Ehhez mi má va — mondja vala tesszük. Mit tehetr Egy szónok a b szél. Iorga közbeszo

Az a

sváb n — Igen, a Báná csapant a születé sek egy alminiszter szinére, elegen va nézni a dolognak. nézni, hogyan pus gazdag tartomány.

Általános derül meg Ioanescu:

— Tegyük fel, ho szánt alminisztereit szerepet, de mit sz sváb menyecskék, a let alapján állanak keveredésnek.

50 kép

A kamarában egy fejeződik be a vita. sor. Saveianu elnök előzőleg a képviselő üléstermet, mert s nyolc óra felé alig o

J. Schwartz topitja személyes ellenőrzés rituális előírás

HUSVÉ SZÉKI B

hoznk forgalomba lerakatunknál, nem borvizkezelőségünkne res) bármely men

Körséta a t. Házakban

Lassított filmfelvétel a szenátus üléséről. Egy „jobb” szavazás. Lupu és az elaludt Skoda-ügy

Bucuresti, március 21. (Az Uj Kelet tud.) A parlamentben már napok óta olyan unalmas a hangulat, hogy a politika iránt érdeklődő közönség inkább átmenet a szenátusba. Hátha ott érdekesebb. Hát az is. Nézni feltétlenül mulatságosabb és kedvesebb látvány, mint a képviselőház. Itt legalább jókat lehet mutatni az öregedő urak szónoklatain, lenyűgölésén és álmos bóbiskolásán. Történetesen még nem nyitott meg a szenátus ülése, amikor belépünk. Iorga körül tolong a szenátus fele, a professor stentori hangja urálja az egész társaságot. Iorgán minden megnőtt. Nemcsak a hangja lett erőteljesebb, de a pocakja is szemmel láthatóan megnövekedett és a szakála is mintha hosszabb volna egy arasszal. Kedélyes, familiáris a hangulat. Gurie érsek a legteljesebb egyetértésben társalog Niemerower főrabival, a harmadik padosorban pedig Sándor József és Gyárfás Elemér között a zsidó Birman Gogának a lapját, a Tara Noastrát olvassa. Gyárfás zsebéből is kikandikál egy lap, magyar lap, melynek ő a főmunkatársa. A Tara Noastra és a zsidó Birman mellett jól mutat.

Repül, repül, repül az indigó...
A karzaton nyoma sincs a fiatal, parfümös, elegáns hölgyeknek, mint a kamarában. Néhány idős hölgy, valószerűleg szenátor-hívtések, néhány öreg ur, esetleg az öreg szenátorok öreg édesapjai és az újságírópáholyban néhány kiöregedett újságíró. Az egyik éppen indigókat helyez el jegyzetpapirosai között. Az indigó vékony papírját levegőáramlat kapja el. Ide-oda lebegtetni, míg szépen, könnyedén elhelyezi Gurie érsek kopasz koponyáján. A főpap a fejéhez kap, jól végighzza az indigót a koponyáján.

Végre megnyílik az ülés. Leonte Moldovan elnök nehézkesen felmegy a tribünre. A szenátorok nemkevésbé nehézkesen megkeresik helyüket a padok között. Iorga az első padban. Vékony aranyláncra kötött ceruzájával jegyzeteket készít.

Az elnök elalszik
Az egész olyan, mint egy lassított film. Még a gyorsírók is lassabban irnak. Ki vannak ők is öregedve. Egy ismeretlen szenátor kapja meg a szót. Hosszasan adja elő egy bucovinai község érdeklődési ügyét. Senkisé megfigyel. Az újságírók hiába érdeklődnek, a szónoknak a nevére sem tudják meg. Az interpelláció elnyúl. Moldovan elnök nagyot ásít, aztán szép csendesen elszendered az elnöki fotályban.

— Ehhez mi már hozzá vagyunk szokva — mondja valaki —, néha mi is megteszük. Mit tehetem itt az ember?...
Egy szónok a bánáti viszonyokról beszél. Iorga közbeszó:

Az aktív alminiszter és a sváb menyecskék

— Igen, a Bánátban aggasztóan megcsappant a születések arányszáma. Teszik egy alminiszternek kiszállani a helyszínre, elegenden vannak hozzá és utána nézni a dolognak. Nem lehet tetlenül nézni, hogyan pusztul el ez a szép és gazdag tartomány.

Általános derűtlenség közepette jegyzi meg Ioanutescu:

— Tegyük fel, hogy a mi mindenre elszánt alminiszterünk vállalják a nemesszerepet, de mit szólnak majd a bánáti sváb menyecskék, akik a hitleri fajelmélet alapján állanak és nem hívei a fajkeveredésnek.

50 képviselő — 125 szavazat
A kamarában egy adótörvény fölött fejeződik be a vita. Szavazásra kerül a sor. Saveianu elnök hiába kérlete megelőzőleg a képviselőket, ne hagyják el az üléstermet, mert szavazniok kell majd. Nyolc óra felé alig ötvenen ültek elszorva.

J. Schwartz toplíjai orth. főrabbi ur személyes ellenőrzése mellett, szigorúan rituális előírás szerint töltött

HUSVÉTI BORSZÉKI BORVIZET
hoznak forgalomba, amely valamennyi lerakatunknál, nemkülönben borszéki borvizkezelőségünkönk. (Borsec, jud. Mures) bármely mennyiségben kapható.

a padokban. Ahhoz, hogy egy törvényt megszavazzanak, legalább 99 fehérgolyónak kell bekerünie az egyik urnába. Az ötven többségi leszavazott és a jegyző 125 fehérgolyót talált. Az elnök megcsóválta a fejét, barátságatlanul végigmérte tekintetével az üres padokat, gunyosan rámosolygott a távozásra készülő néhány honatyára és a fogaik között alig hallhatóan mormolta:

— A javaslatra csak 95 szavazat esett. A szavazást holnap megismétljük.
A képviselők leforrázva távoztak a

A svájci pénzügyminiszter drámai hatása beszéde a köztársaság súlyos gazdasági helyzetéről

Nemzeti egységet és deflációs politikát követel — különben lemond

Bern, március 21. Drámai hatása beszédben számolt be a svájci parlament hétfő esti ülésén Musy pénzügyminiszter Svájc válságos gazdasági és pénzügyi helyzetéről, hogy azután hitvallást tegyen a defláció mellett és felsorolja, melyek azok a feltételek, amelyekből a kormányzás munkájában való további részvételét függővé teszi.

Musy az infláció és a devalváló bomlasztó hatásainak ismertetésével kezdte kétórás beszédét, hogy azután kijelentse: a gazdasági válság problémáját nem lehet megoldani valutapolitikai kísérletezésekkel. Svájc számára csak egy valutapolitika van és az, hogy a svájci frank jelenlegi aranyarányát minden körülmények között fenntartsák.

Musy ezután betérte deflációs programját, amelynek nyolc pontját már a múlt héten átnyújtotta ultimátum formájában a minisztertanácsnak, közölte, hogy ha a kormány és a parlament nem fogadják el ezt a programot, kénytelen lesz beadni lemondását. A legszigorúbb takarékoságra van szükség s az elmúlt évek túlköltekezéseit nem vállalhatja tovább a felelősséget.

helyszínéről. Egyikük megjegyezte:
— Az öreg még a megbotlott Pop Ciciónál is rosszabb.

Lupu éber, de Skoda alszik...
A napokban Lupu rövid interpellációt mondott el. Beszéde közben egy többségi közbeiktott:

— Hát Skodaékka! hogy maradunk?
Dr. Lupu, mint akit kígyó csipett meg, kapta fel a fejét. Fűrészve nézett körül a többségi padosorokon, majd merészen és maróan, mint ugrásra kész tigris, kérdezte:

— Hogy? Mit? Mondott valaki valamit? Kérem csak e! ve! Én állok elő. Ki volt az, álljon elő ve! Na! Kelljen fel és kérdezzen meg mégegyszer! De senki nem mozdult. Néma csendben folytatta Lupu a beszédét. A Skoda-ügy pedig szép csendesen elaludt.

A svájci államvasutak megmentéséért a svájci állam nem hozhat többé százmilliókra menő áldozatokat s az államvasutaknak el kell számniok magukat végre arra, hogy lényegesen csökkentik kiadásait. Lehétlen helyzet az is, hogy a munkanélküliek segélyezése az elmúlt évben hetvenmillió frankot nyelt el és pénzügyi válságba sodort egész eszmé kantont és községet.

— A svájci frankot csak úgy lehet megmenteni, — folytatta Musy, — ha céltudatosan leszállítják az árakat és megszüntetik a lakosságot az elviselhetetlenül drága megélhetési költségek terhétől. Ez annyit jelent, hogy Svájcban deflációnak kell lennie. A defláció sikere érdekében az államnak az állomási tizedekkel is szakítania kell.

A pénzügyminiszter végül nemzeti egységre szólította fel a svájci népet, ami szintén elengedhetetlen előfeltétele a gazdasági bajok leküzdésének. Az osztályharcnak meg kell szűnie s minden politikai pártnak be kell látnia, hogy a nemzeti érdek és a svájci haza fölötté áll a választási érdekeknek.

ZION-LLOYD Bucuresti I, Bul. Elisabeta 15, et. III.
Igazgató: M. Iampolsky.
A Te-Aviv Levante Messere (1934 április 26—május 26)
I. osztályu hajójegy oda-vissza élelmezéssel: 9000 lej
II. osztályu hajójegy oda-vissza élelmezéssel: 6000 lej
III. osztályu hajójegy oda-vissza élelmezéssel: 3600 lej
A kiállításra tekintettel nagykereskedők és nagyiparosok megkapják az angol vizumot 60 font garancia nélkül is.
Prospektusok bármikorj kérésre.

A király személyesen vizsgálja meg Dászkál Ernő ügyét

A cluj kereskedelmi iskolás diák, aki novemberben a rendőrök sorfala közt a királyi autohoz szaladt, választ kapott a kérvényére

Cluj, március 21. Amikor novemberben a görögkeleti templom felavatására megérkezett Clujra Károly király és a kocsija befelé gördült az állomástól, a Reg. Ferdinand ut 145. számú ház előtt a gyalogjárót övező nagy tömegben egyszerre egy egypapós kis diák furakodott keresztül és mielőtt a rendőrök sorfala megakadályozhatta volna, a király autójához ferközött és egy kérvényt nyújtott át a királynak.

Azóta szinte öt hónap telt el és a kis diák már le is tett arról, hogy valaha is választ kapjon a kérvényére. Ma azonban a helyi kereskedelmi iskola harmadik osztályában megjelent az iskola titkárja és az igazgatóhoz hívta a diákot.

— Ezt a kérvényt maga írta Öfelségéhez — kérdezte az igazgató a megszeppent Dászkál Ernőt.

— Igen, én írtam — felelt Dászkál Ernő — és izgatottan nézi a király kezében megfordult kérvényt.

— Az uralkodó elolvasta a kérvényét — folytatta az igazgató — és azt

válaszolta, hogy csak akkor tud dönteni az ügyében, ha a szükséges aktaikat áttanulmányozás végett beküldjük neki.

Ennyi történt az iskolában. Délután a fiatal zsidó diák boldogságtól sugárzó arecal meséli el az ügy előzményeit.

Nagyon nehezen tudtam elhatározni magamat, hogy a kérvényt átadjam az uralkodónak — meséli —, de olyan nagyon el voltam már keseredve, hogy semmi más kiutat nem láttam.

Ugy volt ugyanis, hogy én tavaly végeztem jeles eredménnyel a harmadik kereskedelmi, Az év végén azonban volt néhány igazolatlan óram és ezért az osztályfőnök kijelentette, hogy ismételnem kell az osztályt.

Kétségbeesetten szalagáltam szülemmel együtt, hogy valami módon elintézzük a dolgot. Kérvényt írtunk a tanfelügyelőséghez. A kérvényre az igazgató ur és az osztályfőnök ráírták, hogy jeles tanuló vagyok és teljesíthe-

של פסח
Jutányos, de extra jóminőségű
saját főzésű husvéti cognac, seprű,
magasfoku szilvapálinka
és uradalmi édeskés husvétai fajborok
Bognár és Szántó
Erd. Keresk. Rt. CLUJ, Reg. Ferd.
68-70. Telefon: 332-72.

tik a kérésemet. A tanfelügyelőségtől azt a választ kaptam, hogy beiratkozhatom a negyedik kereskedelmi. Anál nagyobb volt a meglepetésem, hogy amikor ősszel felmentem a negyedik osztályba, az osztályfőnök kijelentette, hogy mégsem iratkozhatom be, mert a tanfelügyelőség visszavonta az engedélyt.

Sajnos, be kellett iratkoznom ismét a harmadikba, annakellenére, hogy már egyszer jelesen levizsgáztam.

Annyira el voltam keseredve emiatt, hogy nem is volt kedvem iskolába járni. Mikor novemberben megtudtam, hogy Öfelsége a városba érkezik, végső kétségbeesésemben elhatároztam, hogy kérvényt írok és átnyújtom neki. A királynapon rettentő izgatott voltam. Megírtam egyedül a kérvényt, amelyben elmondtam a panaszomat és kértem az uralkodót, hogy legyen segítségemre abban, hogy a negyedikbe iratkozhasssam be.

Kabátom zsebébe tettem a kérvényt és én is a gyalogjáró szélére álltam a bámészkodó közé. Egyszerre nagy zsvajgás jelezte, hogy a király autója megindult az állomástól. Előre furakodtam és az uttestre akartam menni, de a rendőrökön visszakergett.

Megvártam míg a király autója egészen a közelbe ért és amikor a rendőrök feszes haptákba vágták magukat, felhasználtam az alkalmat és a király autójához rohantam. A sofőr lassított és Öfelsége kinyújtotta karját a kérvény után. Az egész néhány pillanatig tartott, majd láttam, hogy Öfelsége a kabátja belső zsebébe tette a kérvényemet.

Itt befejeződik a kérvény története. A kis diák azóta keserves szívvel várta a király választ. Már le is tett róla, hogy eredménye lesz a leleményes vállalkozásnak. Míg ma megjött a válasz.

Dászkál Ernő sugárzik a boldogságtól. Ambár egyelőre nincs még elintézte a dolga, de mégis nagyon boldog.

Már tudom is a negyedik kereskedelmi anyagát — mondja — elégedetten Dászkál Ernő. Most az iskola elküldi az iratokat és ha visszajön a válasz, akkor le is tehetem a negyedik vizsgát. Az igaz — folytattam tovább —, hogy még egyszer végigjártam a harmadikat, de már nem is bánom. Egész életemre nagy élményem marad ez a kérvény-ügy — fejezte.

Halász Erzsébet

Földi Mihály: A csábító. A magyar irodalom élő jelesei közül kimagaslik Földi Mihály izmos tehetségű alakja. Műveiben nemcsak az érdekes és izgalmas mesészövés, plasztikus jellemábrázolás, hanem a gondolatok mélysége és az egész koncepció világnézeti magaslata dominál. Ragyogó szerelmi regény „A csábító” és mégis súlyos a benne lüktető kvalitásoktól. A regény új propaganda kiadása vászonkötésben a korábbi 320 lej helyett, most 80 lejért kapható, az Uj Kelet könyvosztályában, az összeg és portóköltés előzetes beküldése mellett vagy utánvétel.

Ha Budapestre jön látogassa meg Fränkel orth. kóser (legmodernebb) éttermét.
Károly király ut 3/a. Dohány ucca sarok, Telefon: 37-2-57.

HIREK

Mai haldoklók kórusa

Ami ma itt hagyunk, oly kevés, hogy több talán a Semmi, mely porunk felett a föld alatt dicsfényként fog kerengni.

A félelem már nem kopog kihűlt szíveinken a kint, mit odaátra számít, ráknérte itt az isten.

Kívánunk nektek emberek, kik éni itt maradtok hitet, hogy éni érdemes s kívánunk dicsőbb harcot.

Sírani minket nem szabad, a Semmi jobb a létül... Várunk titeket boldogan, ha majd az útnak vége van a komor Léthe vizénél.

SALAMON LÁSZLÓ.

— Halálra ítélték a Moszkva mellett történt vasúti katasztrófa okozói. Párizsból jelentik: Hirt adtunk arról, hogy nem elegendő Moszkva mellett nagyszabású vasúti katasztrófa volt. Nem messze a moszkvai pályaudvartól két személyvonat teljes sebességgel egymásba szaladt, s mint egy ötven ember életét vesztette a katasztrófa. A szerencsétlenség után vizsgálatot indítottak, hogy kit terhel a felelősség a karambolért. A nyomozás eredményeképpen letartóztatták annak a vonatnak a vezetőjét és fűtőjét, akiknek a vizsgálatlansága állítólag okozta a szerencsétlenséget. Legújabb moszkvai jelentés szerint a felelőssé tette mozdonyvezetőt és fűtőt tegnap halálra ítélték.

— Egész Hollandia gyászolja Emma anyakirálynő halálát. Emma holland anyakirálynő halála miatt a középületeken felbőrcsere eresztették a lobogókat. A holland lapok kiadványai között megjelent a halálhír és hosszú cikkekben méltatták az anyakirálynő érdemeit. Az anyakirálynő mint ismeretes, leánya Vilma királynő nagykorságáig öt éven keresztül állott régensként az ország élén. A holland rádió a gyászír közlése után egy fél napig szünetet tartott a gyász jeléül. Három napon át nem lesz zene a rádióban és a színházak, valamint a mozik sem tartanak előadást három napig. A temetés időpontját ezideig még nem állapították meg.

Dívaszt kabát-, kosztüm- és ruhaszövetek nagy választékban
STEÁNÁL
Cluj, Regele Ferdinand 9.

— A zsidó Don Quijotte a bíróság előtt. Közéleg a nap, amikor Lasik Roitschwantz, a zsidó irodalom Don Quijotteja bírái elé kerül, hogy szímet adjon tévelygéseiről. Március 26-án, hétfőn este fél kilenc órakor ül össze az unitárius kollégium nagytermében az írók és újságírók irodalmi törvényszéke, hogy törvényt álljon Lasik Roitschwantz és az őszes többi Roitschwantzok felett. A törvényes tárgyalás írást érthetően őri-ási érdeklődés nyilvánul meg. A törvényes rendezése ezen az uton közli a közönséggel, hogy ezuttal nem kézbesít senkinek meghívókat. Miután számozták helyek lesznek, mindenki jól teszi, ha előre lefoglalja ülőhelyét. Előjegyzéseket a Deutscher M. látserészeti cégnél (Piata Unirii) és az 505-ös telefonon lehet eszközölni.

— Eddig tizennyolc halálos áldozata van a jugoszláviai bányakatasztrófának. Belgrádból jelentik: Tegnap számunkban hírt adtunk arról, hogy Jugoszláviában Prstina közelében halálos bányakatasztrófa történt egy francia utóépítő társaság kőbányájában. A megindult mentési munkálatok 18 munkás holttestét emelték ki a romok alól. Még egyre folynak az eltakarító munkálatok, de nem igen van remény arra, hogy élve sikerüljön nanvítágra hozni valakit is az eltemetettek közül. A katasztrófa valószínű oka az volt, hogy a robbantások rázkódtatásaihoz képest hiányosan biztosították a köztömegeket az egyidejűleg történő leomlás veszélyétől.

HUSVÉT ELŐTT COLUMBIA és His Masters Voice grammofoonjainkat

a legolcsóbb árban és legelőnyösebb feltételek mellett
araszitjuk. Megérkeztek a legújabb sláger-lemezek!!!
Columbia üzlet Főter 28.

— Kétezerszázegyvenhárom szocialista van letartóztatásban Ausztriában. Bécsből jelentik: Hivatalos közlések szerint a februári forradalmi megmozdulás részesei közül még 2143 van letartóztatásban, közöttük 29 nő.

— Az állami osztályorszájak ötödik osztályának húzási eredményei 1934 március 21-én, a tizenhatodik húzási napon. 100 ezer lejt nyertek: No. 28.179 és 51.654. 50 ezer lejt nyertek: No. 35.388 és 61.682. 20 ezer lejt nyertek: 4983, 43.120, 44.531. 46.899, 50.405, 55.388 és 61.894 és még 1614 nyeresémi 15 ezer lejt és 5.500 lejt között.

— Az ősz folyamán fogják megtartani az észtországi választásokat. Revalból jelentik: Az észtországi törvényhozási választásokat csak a kivételes állapotok megszűnte után, az ősz folyamán fogják megtartani. A forradalmi puccsra készült szabadságharcosok közsgéstanácsi mandátumait megsemmisítették.

Paplanok legolcsóbban, legnagyobb választékban
STEÁNÁL
Cluj, Regele Ferdinand 9.

— Az Ujságíróklub esütörtöki hangversenye. Az Ujságíróklub esütörtöki hangversenye méltóképpen sorakozik az Ujságíróklub minden héten megismétlődő koncert ciklusához. Ma este egy kivételes tehetségű és gyönyörű hangnagya énekesnő lép fel az Ujságíróklub podiumán: Z. Móríz Ilonka a neve és rokonszenves, értékes művésze nem ismeretlen a közönség előtt. Ez a nem mindennapi koloratura nemcsak városunkban, hanem Erdély nagyob városában is nagy sikerrel esendült fel. Űde esengési, hajlékony, gyöngyöző futamait előreláthatóan nagy élvezettel fogja hallgatni a klub disztinyvált közönsége. A hangverseny este 10 órakor kezdődik.

ROYAL MOZGÓ-ban ma, csütörtökön különleges premier:

„Titokzatos asszony”

Fősz.: ELISSA LANDI (Kereszt jegyében és a Sárge bárcza főszereplője)
LUKÁCS PÁL, a világhírű magyar színész, WARNER OLAN (Fu-Man-Chu alakítója). Rendező: Frank Lloyd a Cavalcade rendezője.

— Megjelent a Noar. Az erdélyi zsidó ifjuság egyetlen folyóirata, a Noar újból megkezdte megjelenését. A napokban hagyta el a sajtót a Noar II. évfolyamának első száma izléses külsőben és rendkívül nívós, eleven tartalommal. Az Aviva Barissza Nőszíntja adja ki a lapot és biztosította annak további rendszeres megjelenését. A Noar legújabb számát David ben Gurion, a palesztinai munkásmozgalom vezérének cikke vezet be a tizenhárom éves Hiszadruthról. Ben Gurion a palesztinai zsidó munkásszervezet jubileumát méltatja és vizsgálja annak fejlődését. Hirsch Simon az Aviva Barissza Kfar Szabában lévő kibbucáról ír megkapó, szines cikke helyszími impresszió alapján. Selomo Sie (Haifa) az épülő ország művészetéről, Kaszner Rezső az A. B. rosrisonja a jubilaris Jom Hahi taeduth tanulságairól, Jehusoa Menoach (Daganja) Gordonról ír. Adler Hubert Lamdan „Maszada” című héber eposzából közöl frappáns részleteket magyar fordításban. Következik ezután Danzig Hillelnek az aradi konferencián tartott emlékeszéde a cionizmus halottairól, Jchak Jaari „Madárfészek” című gyönyörű novellája, melynek motívumait az építő chalucok életéből meríti. C. L. Klötzel szines riportja Katz László fordításában Mittelholzer palesztinai filmező repülőjáról, Danzig Hillél cikke Arthur Ruppín szociológiájáról, egy chalucea levele az A. B. kibbucából, amely a maga elevevességében tárja fel a kibbuc életét, majd „A mi igazságunk” című polemikus rovat. A Szemle című rovatból a következő cikkeket emeljük ki: A számuizetés irodalma, a német alija szociológiája, a chavurah (a németországi ifjuság kollektív életformája Palesztinában), lengyelországi levél. A Jisuv problémái stb. A Noar előfizetési ára egészévre 100, félévre 50 lejt, egyes szám ára 10 lejt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, str. Gen. Neulucea 1.

— A Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület 9. évi március 22-én, csütörtökön este pontosan 9 órakor tartja 58-ik rendezés tudományos szakülését, melynek programja a következő: 1. Dr. Csák István: Apicosannal kezelt epilepsias eset. 2. Dr. Eilán Erzsébet: Néhány ismert és ritkábban előforduló pathogen baktérium ismertetése és bemutatása. (Vetített képekkel). 3. Dr. Király J.: Sacrococcygealis dermoidfistulák.

Arverési hirdetésny. 150 Jértékes olajfestmény (Böröcsk, Mikola, Jándy, Bitay Molnár, Harsa, stb.) lesz darabonként elárverezve folyó hó 23. és 24-én (péntek, szombat) délután 4 órakor str. Univerzitatii 1. izlethelyiségben.

— Leszerelési dokumentumok. Londonból jelentik: Hivatalos kimutatások szerint az elmúlt esztendőben több mint 200 hadihajót gyártott Anglia, az Egyesült Államok, Japán, Franciaország, Olaszország, Oroszország és Némeország. Ennek ellenére 1933-ban sok kaj kevesebb hadihajót gyártottak, mint 1932-ben. Anglia 24 torpedóuzót gyártott, az Egyesült Államok 32-öt. Anglia 9 tengeralattjárót, Japán és az Egyesült Államok 6-6-ot, Franciaország 15-öt, Olaszország 22-öt. Páncéloshajót Anglia 10-et gyártott, az Egyesült Államok 11-et, Japán 2-t, Franciaország és Olaszország 6-6-ot, Oroszország 3 páncéloshajót, 6 cirkáló, 2 aknavető cirkáló, 17 torpedóuzót és 16 tengeralattjárót. A Cseke Slovo közli a csehszlovák legionáriusok kiáltványát, amelyben bejelentik, hogy a légi tagjai a jövőben rendszeresen katonai gyakorlatokat fognak tartani, hogy megnövekedjék Csehszlovákia hadikészültsége és védelmi ereje.

— Sztrájkzavargások Tienecin környékén. Tienecinből jelentik: A környékbeli angol szénbányaterületen sztrájkzavargások törtek ki. A karhatalom és a sztrájkolók összeütközéseinek több halottja és sebesültje van.

— Korlátozni fogják a japánok brazíliai bevándorlását. Rió de Janeiróból jelentik: A brazíliai törvényhozás tárgyalja a japánok bevándorlásának korlátozására irányuló kormányjavaslatot.

— Új nemzetközi postaegeyzményt írtak alá. Párizsból jelentik: Kairóban a világpostakongresszuson új nemzetközi postaegeyzményt írtak alá.

— Kémszervezetet lepleztek le Prágában. Prágából jelentik: Kémszervezetet lepleztek le. Huszonöt letartóztatás történt. Ugy hírlik, hogy a főbűnösök megszöktek Csehszlovákiából.

Megérkeztek a legszebb mosószövetek, legújabb mintákban.
STEÁNHOZ
Cluj, Regele Ferdinand 9.

— Nagyarányu kommunista összeesküvés Japánban. Londonból jelentik: Tokióban folytatják a kommunisták elleni házkutatásokat és letartóztatásokat. Az őrizetbe vettek között van mintegy százötven diák is.

— Kesztüüt készítettek egy ismeretlen halott bőréből. Sidneyből jelentik: A Murrumbidgee folyóban félmeztelen holt testet találtak, amely már teljesen felismerhetetlen volt és annyira oszlásnak indult, hogy ujjlenyomatot sem tudtak róla készíteni. Így személyazonosságának megállapításához semmiféle támpont sem volt. Erre igen különös és újszerű eljárást alkalmaztak. A halott balkezéről lefejtették a bőrt, így emberbőrből valósgos kesztüüt kaptak. Ezt készírtették. A kesztüüt azután valaki felhuzta a kezére, akár valami gumikesztüüt és így sikerült az ujjlenyomatot megállapítani. Az ujjlenyomat pártját megtalálták a bünyügyi nyilvántartóban, emellett alapján megállapították a holttest személyazonosságát és pár nappal később a gyilkost is elfogták.

— A néger kisczarda és Roosevelt. Sylvester Harris columbusi (Mississippi állam) néger kisczarda, akinek jelzőlogócsőné: terhejt birtokát a hitelező bank el akarta árvereztetni, kétségbeesésében telefonon felhívta Roosevelt elnököt. A Fehér Ház telefonkezelője el akarta utasítani a szokatlan hívót, de a néger nem tágitott addig, míg maga az elnök nem jött a készülékhez. Elpanaszolta baját és hivatkozott arra, hogy a lapok állítása szerint az elnök mindenkin segít, Roosevelt végighallgatta a panaszt és nyugodtan ezt felelte:

— Ne féj Sylvester, megvizsgálom az ügyedet és majd hallsz felőlem.

Néhány nap mulva a neworleansi Jelzőlogbank columbusi fiókja csakugyan távirati utasítást kapott a Fehér Háztól, hogy hosszabbítsa meg Sylvester Harris vétőjét.

Minden szaküzletben kapható már a világhírű francia MOLINARD-féle

„HABANITA”

kőlniviz, puder és szappan.

Megbizható Sel-Peszach cukor

az idén az orth. Központi Iroda felügyelete alatt kizárólag csak a „Danubiana” romani cukorgyárban lett előállítva. Címe: „Danubiana” Febrica de Zahăr Bucuresti I., Str. Calmatei Nr. 5. Az orth. Rabbikollégium döntése szerint csak olyan cukrot szabad a Peszach-ünnepre forgalomba hozni, mely az orth. központ felügyelete alatt készült. Azon kereskedő tehát, aki más gyárból származó cukrot forgalomba hoz, elvesztette rituális tekintetben megbizhatóságát és tilos tőle bármely peszach-árut beszerezni.

Az orth. Központi Iroda

UJ KELET *Legújabb hírek*

Zelea Codreanu mindent tagad, semmi köze az összeesküvéshez és gyilkossághoz és elítél minden erőszakot

A sinaiai gyilkosok nem bánták meg tettüket. Codreanu négyórás audienciája Vaidánál

Bucuresti, március 21. A sinaiai merénylet főtárgyalásán tegnap az esti órákban megkezdtek a vádlottak kihallgatását.

Elsőnek Constantinescu került sorra, aki kijelenti, hogy tettét két társával együtt követte el, más bűntársuk nem volt és csak ők hárman a bűnösök.

Elnök: Honnan volt pénzü? Hiszen minden lépésük, a sok autót pénzbe került.

Vádlott: Takarékos emberek vagyunk és a párttól választási agitációra kapott pénzből is sokat megtakarítottunk. Egyébként többnyire gyalog jártunk.

Petrovicescu főügyész kérdezi, ismerete-e a vádlott Cantacuzino-Granicerul tábornokot.

Constantinescu: December 19-én mutatott be.

Főügyész: Megállapítást nyert, hogy ön december elején Fagarasról telefonon beszélt Cantacuzino-Granicerul lakásával.

Vádlott ezt azzal magyarázza, hogy a választási frontról hivatalos jelentést kellett leadnia és az volt az utasítása, hogy ezt Cantacuzino telefonján közölje.

A gyilkosok nem bántják tettüket

Constantinescu ezután kijelenti még, hogy tettét nem sajnálja és várja büntetését.

Doru Bejmache következett most, aki az elnök kérdéseire előadta, hogy december 11-én Clujra utazott és csak december 26-án érkezett vissza Bucurestibe és találkozott Constantinescuvval, akivel azon nap megállapodott a merényletre. Már délután alkalmuk lett volna Ducával vágyni, azonban akkor Dinu Bratianu volt a kíséretében és őt nem akarták bántani. Ő sem bánta meg tettét.

Ezután Caranica kihallgatását kezdték meg, aki ugyanilyen értelemben tett vallomást.

Corneliu Zelea Codreanu vallomása

Ma reggel 8 órakor folytatták a sinaiai merénylet főtárgyalását. A védők között ma már megjelent Iunian volt igazságügyminiszter is. A tárgyalás megnyitása után Corneliu Zelea Codreanu kihallgatása vette kezdetét.

A volt Vasgárda elnöke hosszabb beszédben foglalkozott az ifjúság mozgalomával. Kifejtette, hogy a háború előtti ifjúságnak egészen más problémái és célkitűzései voltak, mint a háború utáni generációnak. Azelőtt a legfontosabb szempont és cél az ország megnagyobbítása és Nagyrománia megvalósítása volt. Ezeknek megvalósítása után az ifjúság az erkölcsi megújulást tűzte ki zászlajára és ezért küzd.

Tiltakozik az összeesküvés vádjá ellen. Egy komplot célja mindig a kormány erőszakos eltávolítása. Neki sohasem voltak ilyen céljai. Averescu marsall, ha megjelenik a bíróság előtt, igazolni fogja, hogy több ízben kifejtette előtte céljait és terveit, amelyek mindig csak a köz érdekét tartották szem előtt.

„Nem voltam összeesküvő“

A vád Cantacuzino-Granicerul tábornoknak egy hozzáintézett levelére támaszkodik. Ez a levél azonban nem ad alapot semmilyen jogi következtetésre. Cantacuzino a körülmények kényszere folytán átvette szervezetének a vezetését, amikor ő a letartóztatás elől rejtőzött, a tábornok azonban egyike volt a Vasgárda legfiatalabb tagjainak, aki még nem ismerte eléggé a kűzött célokat és különösen nem a vezetők terveit. Kormányalakításról beszél ebben a levélben, holott közöttük ilyesmirel sohasem volt szó.

— Ha bennünket bűnösöknek találnak — folytatta Codreanu —, itéljenek el, de Cantacuzino tábornok teljesen ártatlan még a Vasgárda munkájában is.

Ezután a Vasgárdáról beszél, amely

nem volt titkos szervezet, hanem nyíltan küzdött hazafias céljaiért. Azt rebesgették, hogy Moszkvából, Hitleről, Mussolinótól vagy kitől kaptak pénzt, mindez fantasztikus kohanymány.

Négyórás kihallgatás Vaidánál
Előadja ezután, hogy 1929-ben négyórás kihallgatáson volt Vaida akkori ügyminiszternél, aki teljes bizalmával ajándékozta meg és arra kérte, támogassa őt a kommunisták elleni harcban. Ezt Codreanu meg is ígérte és engedélyt is kapott egy „beszarábiai marsra“. Tíz nap múlva azután visszavonták az engedélyt.

Bezanak Anghelescu bankkormányzó elleni merénylete után őt is letartóztatták. Itt ismerkedett meg a fogházban Caranicavval és Beimacheval, de valamennyiüket felmentették.

Ártatlannak mondja magát, nincs köze a gyilkossághoz és minden erőszakot elítél.

Elnök ezután a tárgyalást felfüggeszti. Zelea Codreanu nem vállalta volna a gyilkosságot

A tárgyalás folytatása során Zelea Codreanu hangsúlyozta, hogy kihallgatást akart kérni a királytól, Virgil Jونسescu mérnököt rejtőzött akkor a Vasgárda feloszlása után és a mérnököt elküldte Marinescu bucaresti rendőr-

prefektushoz, hogy intervenáljon. Amikor látta, hogy Marinescu nem jár közbe, ellenben a mérnök lakását figyelteti, Cantacuzino tábornok lakásába ment át. Innen adta ki azt a napiparancsát, amely a Vasgárda tagjai számára felfüggeszti az erőszak tilalmát és megadja nekik a jogot, hogy védekezzenek, ahogyan tudnak.

Elnök: Mit szól ahhoz a levélhez, amely Duca, Titulescu, Inuletz és Lamandi neveit közli erőszakos tervekkel kapcsolatban?

Zelea Codreanu nem emlékszik erre a levélre, amelynek nem is tulajdonít nagyobb fontosságot. Hangsúlyozza, hogy a gyilkosok sohasem voltak nála.

Elnök: Ha öre esett volna a sors, vállalta volna a feladatot?

Codreanu: Nem! Én az erőszakot nem helyeslem.

Vádlott előadja ezután, hogy a választások előtt felkereste őt Cantacuzino tábornok, aki kijelentette, hogy végzet Grigore Filipescuvai, nem akar mandátumot, de ha a Vasgárdát feloszlatták, úgy együtt alakítsanak pártot. Ő ennek dacára jelöltette a tábornokot, Nichifor Crainicot kereste egyszer, de nem találta otthon. Nem állott összeköttetésben a Calendarul főszerkesztőjével.

Bomladozik a csehszlovák kormánykoalíció

Németország és Ausztria prágai követei tiltakoztak az emigránsok sajtónyilatkozatai miatt

Prága, március 21. Németország és Ausztria prágai követei megjelentek a külügyminisztériumban és tiltakoztak a Csehszlovákia területén tartózkodó emigránsok sajtónyilatkozatai és kijelentései miatt.

A helyzet Csehszlovákia külpolitikai szituációja miatt a pártok között kifejező-

dott. A kormánykoalíció bomladozik s az agrárpárt és a szocialisták egyre jobban távolodnak egymástól. Számolni kell azzal, hogy a kormányt támogató pártok utjai már közelebből kettéválnak. A tót néppárti „Slovak“ és a nemzeti demokrata „Narodni Listy“ választások kiírását követeli.

A cukorkérdés viharos vitája a kamarában

Az iparügyi miniszter expozéjában igazolta a cukor megdrágítását

Bucuresti, március 21. A kamara mai ülésén Serbescu panaszkolta, hogy a carei marri papírgyárban 11 külföldi alkalmazott van, ami a mai súlyos viszonyok között meg nem engedhető.

Ezután a sajtóamnesztíáról szóló törvényjavaslatot vita nélkül megszavazták.

Az iparügyi miniszter expozéja a cukorkérdésről

Cuza interpellációt jelent be az elemi iskolai oktatás reformja ügyében. Biztosítani kell a román elemi tanulókat, már az elemi iskolákban is.

Ezután Teodorescu ipar- és kereskedelemügyi miniszter válaszolt a cukor-ügyben betervezett interpellációkra. Több küldöttség is volt nálam ebben az ügyben — mondotta — a miniszter bizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására. Megállapította, hogy 1933-ban kötötték a cukorgyárosok és cukorrépatermelők azt a szerződést, amely szerint vagonként 7300 lejt fizetnek a gyárosok a termelőknél. Miután a cukorkartell amakidején felbomlott, a gyárosok leszállították az árakat, hogy egymással konkuráljanak. Ha figyelembe vesszük, hogy a cukorfogyasztási illetékek kilogramon-

veszik azokat a tanácsokat, amiket tölem kaptak és nem fogják 29 lejtben árusítani a cukrot, tekintettel lesznek a mai súlyos helyzetre. Százezer termelő érdekét sem szabad figyelmen kívül hagyni. Ha külföldről hozunk cukrot, mint egyesek kívánják, úgy ennek a százezer termelőnek a terméke értékesíthetetlen marad, ami igen nagy kárt jelent nemzetgazdasági szempontból. A kormány nem dobhat egyszerűen félre egy az előző kormány által kötött szerződést.

Serdiei nemzetiparasztpárti, akinek interpellációjára válaszolt a miniszter, megállapítja, hogy Teodorescu jóhiszemű, de nincs tájékozva arról, hogy a cukorgyárosok a melléktermékeken bőségesen megkeresik az állítólagos deficitet és nem dolgoztak soha ráfizetés-sel.

Florian kéri a cukormonopólium bevezetését. Az állam 6 lejért importálhat cukrot és ha 22 lejért adja, akkor igen nagy keresethez juthat, még a repatermelőket is kártalaníthatja és az államnak is marad.

Mihalescu szerint a cukorgyárosok idegenek, akiknek a spekulációját meg kell szüntetni.

Cuzista vihar
Tileman Runcul akar ezután a kérdéshez hozzájárulni.

Pamfil Seicaru: Maga milyen minőségben beszél? Fogyasztó, vagy cukorgyáros?

Robu cuzista: Ez az ur nem is román állampolgár, a bolsevikiek itt felejtették az országban. Hogy lehet magából képviselő?

Nagy zaj tör ki erre, amely tart. ad. dig, míg Tileman kijelenti, hogy román állampolgár, akit a nép választott meg.

A cuzisták oly zajt esapnak, hogy Tileman képtelen folytatni beszédét, úgy, hogy eláll a szótól.

A kamara ezután folytatta az egyenesadó törvény módosító javaslatának a vitáját.

— A Heimwehrt Dollfuss vezetése alá helyezik, Genfből jelentik: Ugy hírlik, hogy az osztrák Heimwehrt már közelebből Dollfuss vezetése alá helyezik, Mussolininak sem volt kifogása e megoldás ellen.

Kormányrendelettel akarja Ausztria kormánya a Wiener Bankverein és a Niederösterreichische Escomptegesellschaft fuzióját biztosítani. Bécsből jelentik: Ugy hírlik, hogy a Wiener Bankverein és a Niederösterreichische Escomptegesellschaft fuzió tárgyalásainak rendkívül lassu menete miatt az osztrák szövetségi kormány arra az elhatározásra készült, hogy a fuziót kormányrendelettel biztosítsa. Ennek kiadása közelebből meg fog történni. A fuzionált két nagyintézet élére valószínűleg a politikában szerepet vivő egyéniséget fognak kinevezni elnökké.

TOLEDO

SZABÓ IMRE legújabb regénye.

A spanyol zsidók visszatelepítése. — Egy zsidó toreador hősi élete és halála. — Toledo, a spanyol zsidóság fellegvára. Falandorregény, a könyvpiac szenzációja Jubileumi kiadás, Ára: 100 lejt. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztálya útján. Vidéki kénviselők kerestetnek.

FRATERNITAS Könyv- és Lankiadó Rt. nyomása, Cluj, Strada Baron L. Pop 15. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postală plătite in num. No. 224713-929.

10. Telefon: 9-77. Havonta 10, negy évre 600, egész év földre: Havonta félre 12, egész év detések díjazásá KELET" az er siddóság egyetlen keink utányom rás megjelöléséve

Gyűjtogató a

A szenátus em helységbe visszah embert találtak.

Normális körü felfedezés nem vá sebb emóciókat.

Lehetséges utóve tán került oda, va kanékküli létre az nában kerestet ma

A mai időkben a feltűnést kélt.

Mit akart a fia kezdeni?

„Dreptatea“ is f nem Van der Lub

alteregőjáról van A lap mindenes vasolt.

Veszedelem akko sen tényleg Van d sértett a bucarest ben.

Mert Göring n nem jelent veszed nem foghat tüzet e ahogyan nem fogó sem.

Ez is cémhic

Egy biztosítási p érdekes fény esik a gi eseményekre, a pomerániai Arnswa ág súlyos bántal okozott kárt egyes latoknak kell megé svajci vállalatokná tostitva.

A német biztosító jelentést küldte Ge zolására és alátáma

„Február 24-én e mennyi zsidó lakosá nagógát és a zsidó ket egyszerre, mint vekkel kezdtek bo lakásba revolverrel ajton keresztül.

Egyetlen zsidó ép ablak.

„Ezzel egyidejűleg tartozó támadók be község házába, a lakásába, összeromb rendezését, kioltott szétépték és bemoc veket.

A zsidó lakosság dátjan terrorral ughogy mássnap e elmenekült Arnswal nukat hátrahagyva vissza ne térjenek“.

A jelentés még hog az okozott kár a támadók közül a lenegyét sem fogtak.

Egy hasonló a v sághoz intézett m ugyancsak ilyen pr sekről ad hiteles b hen, ahol a zsidó l sulyosan bántalmazt

Kiváncsiak vagy biztosítótársaságok leti jelentést hogya gas hitlerista hatósá

Vajjon ezek is H tők művei csupán akarják Németorszá

S ha igen, akkor eme intézetek veze táborokba?

Valószínűleg azért hírek“ üzleti érdekb bizható beismerések

Es az üzlet a ma előtte jár a nemzeti Nem is előtte jár